

Vitaal en Sociaal Breda

VITAAL EN SOCIAAL BREDA

Aantal bijstandsuitkeringen

Aantal uitkeringsgerechtigden dat uitstroomt naar werk

Schuldhelpverlening

813
Aanmeldingen

Gemiddeld schuldbedrag bij aanvraag
€ 31.099

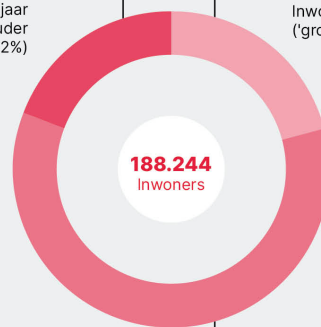
Aantal cliënten met Wmo-maatwerkarrangement

Aantal inwoners naar leeftijd

36.409
Inwoners 65 jaar of ouder ('grijze druk' 32%)

38.597
Inwoners 0 - 19 jaar ('groene druk' 34%)

113.237
Inwoners 20 - 64 jaar

Aantal onderwijsinstellingen

3
Hoger onderwijs

3
Middelbaar beroepsonderwijs

54
Primair onderwijs (waarvan 10 speciaal onderwijs en 44 regulier)

17
Voortgezet onderwijs

Aantal studenten/leerlingen

19.700
Hoger onderwijs; waarvan internationale studenten

11.600
Middelbaar beroepsonderwijs

1.900

14.618
Primair onderwijs

12.506
Voortgezet onderwijs

Kengetallen 2023/meest recente realisatiecijfers.
In de cijfers kunnen afrondingsverschillen voorkomen.

TERUGBLIK OP ONZE AMBITIE

Afgelopen jaar hebben we opnieuw vele duizenden inwoners kunnen helpen om vanuit de bijstand nieuw werk te vinden of om op eigen benen te gaan/blijven staan met hulp vanuit de Participatiewet of de Wmo. Ook hebben we kinderen en jongeren geholpen in hun ontwikkeling, en

hebben we gezinnen gestabiliseerd en voorzien van een leefbaar inkomen. Dagelijks zijn honderden medewerkers van de gemeente en duizenden medewerkers van organisaties in de stad actief om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan doen en niemand tussen wal en schip valt. We zijn trots dat we ook in 2023 op een stabiele en voorspelbare manier ondersteuning hebben kunnen bieden aan de tienduizenden mensen die dat nodig hadden. We ving ontheemden op, uit Oekraïne en vele andere landen, en boden een gastvrij nieuw thuis aan vluchtelingen die in Nederland een toekomst willen opbouwen omdat hun geboorteland onveilig is geworden. We bouwden aan sportieve en veerkrachtige wijken en dorpen, waarin mensen naar elkaar omkijken en er sterke sociale verbindingen zijn.

In de begroting 2023 schetsten we ook dat we een grote veranderopgave hebben, vooral in het sociaal domein. We kunnen de toekomst niet aan als we blijven doen wat we nu doen. De voortekenen daarvan zien we nu al. De bestaanszekerheid van grote groepen mensen staat onder druk. Meekomen in een steeds snellere en digitalere wereld gaat niet voor iedereen vanzelf. Het aantal jongeren met jeugdhulp neemt nog steeds fors toe en de middelen zijn ontoereikend. Het aantal ouderen stijgt ieder jaar, waarmee ook meer Wmo-ondersteuningsvragen binnenkomen. Personeel is steeds vaker niet beschikbaar. Deze ontwikkelingen zullen de komende jaren alleen maar sterker worden. Daarom formuleerden we 2 belangrijke opgaven in de begroting 2023:

- een integralere samenwerking en aanpak bij meervoudige problematiek
- effectievere preventie door aandacht voor bestaanszekerheid, kansgelijkheid en gezondheid, naast de aandacht voor de wettelijke taken

Op beide sporen hebben we belangrijke stappen vooruit gezet. We hebben met een breed project rondom ketenoverstijgende dienstverlening in kaart gebracht hoe we effectiever kunnen gaan samenwerken voor mensen met meervoudige problematiek. Ook hebben we bekeken hoe we gezinnen integraler kunnen gaan helpen, vanuit Sterke Lokale Teams. In 2024 verwachten we concrete veranderingen te kunnen gaan doorvoeren in onze interne samenwerking. We hanteren een integrale klantbenadering in onze inkooptrajecten, zodat we producten nog beter kunnen laten aansluiten bij de hulpvragen van inwoners. Daarbij worden we niet langer tegengehouden door financiële hokjes.

Op het gebied van preventie hebben we flinke stappen gezet in het versterken van de bestaanszekerheid en het vergroten van de kansgelijkheid. Dat deden we onder meer vanuit de ketens Participatie en Jeugd, maar ook met het programma Verbeter Breda en onze wijkaanpak. Onze nieuwe gezondheidsvisie is vergevorderd en gaat samen met ons sportbeleid vanaf 2024 richting geven aan hoe we met partners bouwen aan een gezonder Breda, zodat een gezond leven voor iedereen makkelijker wordt.

In dit programma leest u welke resultaten we concreet in 2023 hebben bereikt in het sociaal domein en op het gebied van sport en onze wijkgerichte aanpak.

Thema Opgroeien

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Familie

- We hebben in 2023 ingezet op 'de beweging van 0', waarmee we uithuisplaatsingen zo veel mogelijk willen voorkomen. Is een uithuisplaatsing toch nodig, dan streven we naar 'zo thuis mogelijk' (in pleegzorg en gezinshuizen) en zo kort mogelijk. Daarom hebben we afgelopen jaar gewerkt aan het versterken van de positie van pleeggezinnen en het betrekken van gezinnen en het netwerk bij oplossingen om uithuisplaatsingen te voorkomen, bijvoorbeeld door de inzet van een mentor (JIM).
- Door intensievere vormen van ambulante jeugdhulp in te zetten, voorkomen we uithuisplaatsingen. Dit zien we dan ook terug in de cijfers. In 2023 zijn 342 kinderen uit huis geplaatst, een daling van 19,1% ten opzichte van 2018. Uit cijfers van de Raad voor de

Kinderbescherming blijkt dat het aantal machtigingen voor uithuisplaatsingen daalt (van 2411 in 2019 naar 1572 in 2022).

- De huidige problemen op de arbeidsmarkt zorgen wel voor druk op het jeugdstelsel.
- De gemiddelde tijd die jeugdigen doorbrengen in de verblijfs- en crisishulp is gedaald van 179 dagen in 2018 naar 153 dagen in 2023. Het gemiddelde aantal dagen in pleegzorg en gezinshuizen is juist gestegen: van 290 naar 308. Dit laatste laat de beweging zien die we in de regio voor ogen hebben: als jeugdigen niet meer thuis kunnen wonen, dan moet het alternatief zo thuis mogelijk zijn. Dus minder verblijfs- en crisishulp en meer pleegzorg en gezinshuizen.

Onderwijs(zorg)

Elke jeugdige kan onderwijs volgen. Daar waar nodig hebben we vanuit jeugdhulp extra ondersteuning geboden. Dit organiseerden we zo veel mogelijk binnen de schoolsetting, in afstemming met de thuissituatie. Ook hadden we oog voor de langetermijneffecten van corona. Via het Nationaal Plan Onderwijs (NPO) gaven we hier invulling aan. We hanteerden hierbij de volgende uitgangspunten:

- Kinderen zitten niet thuis zonder een passend aanbod vanuit het onderwijs en/of de jeugdhulp.
- Geen enkel kind zit zonder vrijstelling van onderwijs in een jeugdhulptraject buiten de schoolsetting.

Jeugdhulp

In 2023 is het screeningsteam 18-/18+ opgericht, dat expliciet aandacht had voor de doorstroming van jongeren in de jeugdhulp naar ondersteuning via de Wmo of de Participatiewet. (Zie ook de paragraaf 'Wat hebben we ervoor gedaan'.) Het team evalueert rond het 18e jaar de overgang van de jeugdige. Successen en knelpunten gebruikten we om de werkwijze te verbeteren. Ook hebben we de mogelijke impact van de werkwijze ingeschat. Op basis van de voorlopige resultaten zagen we dat we de volgende problemen hebben kunnen voorkomen:

- (verergering van) psychische problemen, zoals depressie en angsten
- dak- en thuisloosheid
- schooluitval
- eenzaamheid

Veiligheid

- In 2023 zijn er 487 kinderschermingsmaatregelen uitgesproken. In 2018 waren dit er 428. Als we sec naar de aantallen kijken, is dit een stijging van 13,8%. De afgelopen 2 jaar lijkt er sprake te zijn van een stabilisatie en van een afname ten opzichte van de 2 jaar daarvoor (2020 en 2021). Deze daling sluit aan bij de ontwikkeling die we landelijk zien bij de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). In 2022 daalde het aantal meldingen bij de RvdK voor een onderzoek naar een kinderschermingsmaatregel. Die daling zette in 2018 al in, maar is in 2022 sterker dan in voorgaande jaren. Een verklaring hiervoor is nog niet duidelijk aan te geven. De RvdK onderzoekt de oorzaken van de dalende instroom.
- Het aantal kinderschermingsmaatregelen dat langer duurde dan een jaar is in 2023 gestegen met 4% ten opzichte van 2018 (131 tegen 126). Als we kijken naar de tussentijdse jaren, dan zien we dat deze aantallen sinds 2018 niet zo ver uit elkaar lopen, met de jaren 2019 en 2021 als uitschieters naar respectievelijk beneden en boven.
- In 2023 hebben we gezocht naar een nadere verklaring voor de aantallen kinderschermingsmaatregelen, maar die bleek erg lastig te vinden.

- Voor de jeugdreclassering zien we de afgelopen jaren een lichte daling voor Breda (8,3% ten opzichte van 2018). Landelijk is eveneens een daling zichtbaar.

Jeugdparticipatie, spelen en gezond leven

- In 2023 jaar hebben we een jongerenpanel opgericht: JongBreda. Via dit panel hebben jongeren actief meegedacht over verschillende beleidsvisies. In totaal is JongBreda 6 keer fysiek bij elkaar geweest en heeft het panel onder meer meegedacht over de nieuwe cultuurvisie, de onderwijsvisie, het project 18-/18+, cyberveiligheid en de woonvisie.
- Ook op andere manieren hebben we naar de stem van de jeugd geluisterd. Via de Wijkministers en de KinderTrendrede hebben jongeren in verschillende leeftijdsgroepen actief bijgedragen.

Onderwijs

- We zijn gestart met de ontwikkeling van een onderwijsvisie, samen met partners uit de stad. Daarbij gebruiken we onder meer de inbreng uit het participatietraject. We hebben de aandacht voor onderwijsachterstanden en een kansrijke jeugd samengebracht: de thematafels (Opgroeien, Leert en Voortijdig Schoolverlaten) zijn geïntegreerd tot het waardenetwerk Kansrijke Jeugd. Met ruim 80 partners hebben we een Uitvoeringsplan Kansrijke Jeugd 2024 opgesteld met concrete maatregelen om vanuit onze beleidsdoelen bij te dragen aan het gezond en veilig opgroeien van onze jeugd. Via het Nationaal Programma Onderwijs zetten we daarnaast in op deze 6 lijnen:
 - zorg: kinderen krijgen de juiste hulp
 - sociale veiligheid: samen werken aan een positieve schoolomgeving
 - gezond op school: het stimuleren van een gezonde leefstijl
 - brede ontwikkeling: het stimuleren van brede talentontwikkeling
 - taal & lezen: werken aan taal- en leesvaardigheid
 - voor- en vroegschoolse educatie (VVE): het versterken van en eerder toeleiden naar de VVE.
- In de stad was een divers aanbod beschikbaar voor volwassenen met een (digi-)taalvraag.
- We hebben extra aandacht besteed aan de randvoorwaarden voor onderwijs, waaronder leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting
- We openden een Oekraïense school, waarmee we kinderen bereikten die op dat moment geen onderwijs in Nederland volgden. We boden hun een Oekraïens en een Nederlands onderwijsprogramma aan, zodat ze konden integreren en tegelijkertijd de binding met hun land van oorsprong behielden.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Familie

- We hebben op verschillende manieren aan onze doelen gewerkt en blijven dat ook in 2024 doen. We hebben volop ingezet op het behoud van pleegouders. Ook zijn we met professionals, pleegkinderen en pleegouders in gesprek gegaan over hoe we de pleegzorg (voor hen) kunnen verbeteren. Hier is een concrete verbeteragenda uit voortgekomen waar we nu invulling aan geven. Het Mockingbird family model is succesvol geïmplementeerd en meerdere pleegouders maken hier nu gebruik van. We hebben een potje voor bijzondere kosten voor pleegzorg in het leven

geroepen waarmee we pleegouders en kinderen financieel kunnen ondersteunen. Pleegouder ben je vanuit je hart en financiële malaise kunnen we nu bij hen weghouden.

- In 2023 hebben we de JIM(Jouw ingebrachte mentor)-methode verder ontwikkeld en geïmplementeerd in de regio West Brabant Oost. Dit hebben we gedaan door webinars en een regionale bijeenkomst te organiseren, door communicatiemiddelen in te zetten en via structureel strategisch en operationeel overleg met de betrokken partners.
- We hebben een aanbesteding uitgeschreven voor JeugdzorgPlus (gesloten jeugdhulp). Daarbij hoort ook het af- en ombouwen van de JeugdzorgPlus en het in samenhang ontwikkelen van alternatieven. Dit heeft geleid tot een contract van 2 jaar met Almata.

Onderwijs(zorg)

- In 2023 werkten de regionale werkgeversservicepunten samen met de PRO-VSO-scholen om de aansluiting met de arbeidsmarkt voor jongeren zonder startkwalificatie te verbeteren door andere vormen van certificering.
- We werkten samen met 2 jeugdhulpregio's om de pilot Plein 3 te verduurzamen en jeugdhulp in het onderwijs collectief en preventief in te kopen. Daarnaast werkten het Regionaal Bureau Leren en de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en Jeugd samen om het Thuiszitterspact te herzien.
- We hebben geïnvesteerd in de relatie met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs om datagericht projecten op te kunnen starten die bijdragen aan het pedagogisch en didactisch klimaat van specifieke scholen in relatie tot de wijk en het gezin.
- De externe partners zijn vanuit de 3 thematafels samengevoegd in het waardenetwerk Kansrijke Jeugd, aangevuld met onderwijspartners. De interne samenwerking tussen Onderwijs en Jeugd is verstevigd en zij voeren nu gezamenlijk projecten uit, met partners uit de waardenetwerken en waar nodig met anderen.
- We zien dat er landelijk, regionaal en lokaal bewegingen zijn om de aansluiting van jongeren op het onderwijs, de maatschappij en de arbeidsmarkt te verstevigen. Afgelopen jaar hebben we actief beleid gemaakt om samenhang te creëren tussen alle interventies en bewegingen. Het doel hiervan is dat we een verschuiving willen van individueel curatief naar collectief preventief, in en met het onderwijs. Hierdoor voorkomen we problemen en hoeven we geen oplossingen te bedenken voor uitvallers en/of jeugdhulpvragen. In 2023 zijn 2 projecten gestart om deze beweging te stimuleren. Het eerste project speelt binnen de vmbo-onderbouw op het Bredero College. Daar investeren we in het pedagogisch klimaat op school, in verbinding met de wijk en het gezin. Het tweede project is het pre-mbo-traject op de Christoffel, waarbij we investeren in het pedagogische klimaat op school. Daardoor willen we een verschuiving plaats laten vinden van jongeren die instromen in het pre-mbo-traject naar jongeren die een regulier vmbo-examenjaar kunnen volgen.
- In 2023 is het project 3G (Gehoord, Gezien en Gesteund) verlengd tot en met 2024. In dit project werken de GGD en de ggz op 6 VO-scholen in Breda integraal samen aan de bevordering van de mentale gezondheid van jongeren.
- In 2023 is het plan 'Samen werken aan de basis' vastgesteld. Daarin staat duidelijk beschreven hoe we bij elke nieuwe interventie samen bijdragen aan het voorkomen van uitval in plaats van het oplossen ervan. De uitwerking van het plan vindt plaats in 2024.

Jeugdhulp

Begin 2023 zijn we begonnen met het screeningsteam 18-/18+. Dit team bestaat uit medewerkers vanuit verschillende expertises: Wmo-begeleiding, Wmo beschermd wonen, jeugdhulp, het Regionaal Bureau Leren en Breday. Bij jeugdigen met gespecialiseerde jeugdhulp vroegen we tijdig een toekomstplan op. Dit plan kan jeugdigen helpen bij de overgang na het 18e jaar. In het toekomstplan vult de jeugdige samen met zijn begeleider/hulpverlener per leefgebied in wat goed gaat en wat hij of zij

nog moet regelen en wil leren. De leefgebieden die aan bod komen, zijn: mentale en lichamelijke gezondheid, geldzaken en algemene regelzaken, wonen en huishouden, werk/daginvulling, onderwijs en gezin/relaties. In het wekelijkse screeningsoverleg heeft het team de toekomstplannen besproken om te kijken of er vanaf 18 jaar een ondersteuningsvraag is waarbij de gemeente een rol kan spelen. En zo ja, wie hierover het beste in gesprek kon gaan met jeugdige, de zorgverlener en de ouders/verzorgers. De jongere hoefde op deze manier niet te zoeken naar de juiste ondersteuning en niet meerdere keren zijn/haar verhaal te doen. Samen zorgden we voor een soepele overgang. In 2023 hebben we van 138 jeugdigen met gespecialiseerde jeugdhulp het toekomstplan besproken. Bij drie kwart van hen bleek op basis van het toekomstplan een blijvende behoefte te bestaan aan ondersteuning door professionals.

In september zijn we met KANZ+ als partner gestart met een pilot rondom Value-Based Healthcare (VBHC) met 10 gezinnen uit Breda. Het eerste jaar gebruiken we voor de doorontwikkeling van de methodiek om de zorg voor deze gezinnen verder te optimaliseren. Daarnaast zijn we gestart met een langdurig effectonderzoek. In 2024 doorlopen we een aanbestedingstraject om deze methodiek duurzaam in te kopen voor een langere periode.

We realiseerden extra plekken voor jongeren bij Kamers met Kansen via de thematafel Opgroeien. Verder stelden we een projectplan op om dak- en thuisloosheid onder jongeren te voorkomen. We voerden een eerste verkenning uit naar alternatieve wooninitiatieven. Samen met de afdeling Wonen en Zorg hebben we bijzondere aandacht besteed aan deze doelgroep. Bijvoorbeeld op het vlak van contingentwoningen, urgentiebeleid en tijdelijke flexwoningen.

Veiligheid

Om de preventieve aanpak voor de jeugd te verankeren in de sociale basisinfrastructuur, hebben we de samenhang versterkt tussen de algemene jeugdvoorzieningen, preventie, lichte ondersteuning en intensieve hulp. In 2023 is het subsidieplafond voor het thema Opgroeien aanzienlijk aangepast, op inhoudelijk en op financieel vlak. Deze herziening heeft zich vooral gericht op het bevorderen van preventieve activiteiten, het verstevigen van het jongerenwerk en de jeugdhulp. Dankzij deze extra inspanningen heeft het netwerk de mogelijkheid gekregen om zijn doelen grotendeels te verwezenlijken. In de praktijk zien we positieve resultaten van deze investering, zoals een verbeterde samenwerking tussen het jeugddomein en het onderwijs, een positief effect op het jongerenwerk in de wijk en de inzet van jeugdprofessionals bij de huisarts. Het is echter belangrijk om te benadrukken dat de focus op preventie niet direct zal leiden tot een duidelijke afname van het aantal jongeren dat jeugdhulp nodig heeft en ook niet tot kostenbesparingen op korte termijn. De effecten zijn namelijk pas na verloop van tijd zichtbaar en kunnen niet volledig aan deze maatregelen worden toegeschreven.

Preventie

Er is nu een breder en doelgericht aanbod van preventieve hulp en ondersteuning beschikbaar, dat gemakkelijk toegankelijk is, bijvoorbeeld op school. Hierbij ligt er extra nadruk op het betrekken van vrijwilligers en informele zorg. Voorbeelden hiervan zijn initiatieven als steunouders en preventieve activiteiten die zich richten op het welbevinden, de weerbaarheid en het voorkomen van angst en depressie.

Jongerenwerk

We hebben extra jongerenwerk ingezet in de wijken van Breda die als kwetsbaar of aandachtswijken zijn aangemerkt. Hierdoor voelen jongeren zich meer gehoord en gezien, en worden ze aangemoedigd om actiever deel te nemen aan activiteiten in hun eigen buurt. Dit draagt bij aan een versterking van de sociale cohesie, waardoor meer jongeren en kinderen verbinding met elkaar vinden. Daarnaast hebben we meer inzicht gekregen in wat er speelt onder jongeren en andere bewoners in de wijk (denk ook aan overlast en jeugdcriminaliteit).

Jeugdhulp

Er is meer aandacht voor normaliseren in plaats van problematiseren door het uitbreiden van de inzet van jeugdprofessionals bij de huisarts naar 31 praktijken. Daardoor wordt er minder doorverwezen naar niet vrij toegankelijke jeugdhulp. De investering en de beoogde effecten hiervan worden waargenomen in het veld, waarbij bijvoorbeeld een duidelijke verbetering merkbaar is in de verbinding tussen het jeugddomein en het onderwijs, net als een positief effect op het jongerenwerk in de wijk. We zien dat er een positieve verandering op gang komt, waardoor niet alleen de kwaliteit van de hulp voor

jongeren verbetert, maar ook het rendement van de hulp steeds duidelijker zichtbaar wordt. Bij het vaststellen van het subsidieplafond voor 2024 hebben we daarom besloten om deze beweging voort te zetten.

Echtscheidingsproblematiek

We hebben een kwartiermaker aangesteld om het preventieve, het voorliggende en het gespecialiseerde zorglandschap voor scheidingsvraagstukken in kaart te brengen voor de regio WBO. We onderzoeken de mogelijkheden om een website voor dit zorgaanbod in te richten, waarbij we samenwerken met jeugdhulpregio West-Brabant-West (WBW).

Zorgprofessionals van het CJG (Centrum jeugd en gezin), TRJ (Team regisseurs jeugd), Samen uit Elkaar en een aantal specialistische jeugdzorgprofessionals zijn getraind in de werkwijze ROTS (Relatie, Ouderschap, Therapie en Scheiden, rotsbrabant.nl). Daarbij passen ze de preventiepiramide toe. We zijn in 2023 gestart met het maken van een plan met alle betrokken organisaties om continue deskundigheidsbevordering te borgen en de kennis te verspreiden onder de overige jeugdzorgprofessionals.

We hebben een netwerksamenwerking opgericht, die bestaat uit zorg- en welzijnsorganisaties, rechters en advocaten die zich allemaal bezighouden met (complexe) scheidingen. In verschillende samenstellingen komen deze partijen een aantal keer per jaar bijeen. Het netwerk zorgt voor een integrale aanpak van scheidingsproblematiek, waarbij ouders en kinderen tijdig de juiste hulp ontvangen zodat (moeizame) relatiebreuken of escalaties naar een complexe scheiding kunnen worden voorkomen.

Crisisinterventies

- De bovenregionale samenwerking op het gebied van jeugdbescherming is verder versterkt. De 5 Brabantse jeugdhulpregio's hebben zich samen met de belangrijkste ketenpartners in de jeugdbescherming verenigd in een Leading Coalition: een (bestuurlijk) partnerschap waarin we verbetermogelijkheden en innovaties uitwisselen en doorvoeren. Het verscherpte toezicht van de inspectie kon vervallen dankzij deze betere en meer eenduidige samenwerking. Ook de investering van de regio's in Jeugd bescherming Brabant (JBB) speelde daarbij een rol. JBB heeft door de investeringen in 2023 een interne doorontwikkeling gemaakt, die hoopvolle resultaten laat zien, onder andere bij het behoud van personeel.
- In 2023 hebben we ook gewerkt aan de contouren voor een programma rondom het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming in West-Brabant.
- In oktober 2023 hebben het Rijk en de VNG een akkoord bereikt over de invoering van landelijke tarieven voor gecertificeerde instellingen. Hiermee willen ze komen tot eenduidige, reële normuren voor de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen en tarieven die zijn gebaseerd op reële kostprijzen. Daarmee wordt het huidige extreme verzuim en verloop teruggedrongen en ontstaat er weer voldoende tijd en ruimte om de meest kwetsbare kinderen goed te beschermen. In 2023 zijn we gestart met de regionale voorbereidingen hierop.
- Het Crisisinterventieteam (CIT) levert kwaliteit en de medewerkers weten het team goed te vinden. In 2023 hebben we bepaald dat het CIT niet los kan worden gezien van de ontwikkelingen rond het Crisismeldpunt 0-100. De positie van het CIT wordt dan ook in die samenhang verder doorontwikkeld. Daar zijn we in 2023 mee gestart.

Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO)

- Als jeugdhulpregio West-Brabant-Oost (WBO) hebben we samen met onze maatschappelijke partners de koers bepaald en vastgelegd in het strategieplan 'Dichtbij en Op Maat'. Dit plan is in overeenstemming met de hervormingsagenda Jeugd. De betrokken colleges hebben dit strategieplan in september goedgekeurd. Het plan schetst de visie op jeugdhulp voor het heden en de toekomst, en benoemt de stappen die we nemen om deze verandering te bewerkstelligen.
- Na de goedkeuring van het strategieplan zijn we aan de slag gegaan met de uitvoeringsagenda en de contractering/inkoop. De uitvoeringsagenda vertaalt de strategie

concreet naar 2025 en biedt een vooruitblik naar 2030. Hierin beschrijven we hoe we de beoogde verandering gaan realiseren.

- Er ligt een concept-uitvoeringsagenda, waarin 90% van de stappen beschreven is. De planning voor het afronden van de uitvoeringsagenda is aangepast en is naar verwachting in het tweede kwartaal van 2024 klaar.

Onderwijsvisie

In 2023 traptten we de onderwijsvisie af met een participatietraject en een vragenlijst. Daarop kwamen meer dan 300 reacties van onderwijsprofessionals, zorgprofessionals, ouders en ambtenaren. Ook organiseerden we een onderwijsvisie-evenement met meer dan 150 deelnemers. Samen met de verdiepende gesprekken, de literatuur en de bestaande beleidsstukken vormt dit de basis voor de onderwijsvisie die in 2024 wordt opgeleverd.

Onderwijsachterstandenbeleid

- De thematafel Leert, waarvan VVE een onderdeel is, is dit jaar geïntegreerd in het waardenetwerk Kansrijke Jeugd.
- In 2023 werkten we samen met de partners uit de voorschoolse educatie aan het vroeg signaleren van de (taal)ontwikkeling bij peuters en het bieden van de juiste ondersteuning via VVE. Samen met de kinderopvang en het onderwijs hebben we ingezet op een betere overgang van de kinderopvang naar de basisschool. In het VVE-registratie-coördinatiepunt sloten daarom extra partners aan vanuit het onderwijs om de overgang van de opvang naar de basisschool soepeler te laten verlopen. Op die manier ontstonden kortere lijntjes en werd kennis gedeeld. Circa 310 kinderen hebben in 2023 een VVE-traject gevolgd. Daarnaast is de aanvraag voor de SPUK Kansrijke Wijk goedgekeurd. Hierdoor ontvangen we voor het programma Ontwikkeling Jonge Kind circa € 4,4 miljoen voor de periode tot 2025.

Nationaal Programma Onderwijs

In 2023 werkten de gemeente, onderwijsinstellingen en verschillende maatschappelijke organisaties samen aan het verminderen van leerachterstanden en sociaal-emotionele problemen bij leerlingen. Vanaf de tweede tranche van de subsidieregeling zijn 2 extra programmalijnen toegevoegd: Taal en VVE. Het aantal aanvragen bij tranche 2 is gestegen ten opzichte van tranche 1. Enkele succesvolle pilots, zoals het versterken van de zorgstructuur voor het primair onderwijs, het versterken van de veiligheid in het voortgezet onderwijs en talentontwikkeling hebben een vervolg gekregen in de tweede tranche.

Jeugd- en jongerenparticipatie

In het bestuursakkoord 2022-2026 staat dat we jeugdigen en jongeren in Breda een stem willen geven en willen laten meepraten over hun toekomst. Vanuit dit idee is de Toekomststoel dit jaar definitief overgegaan in het programma Stem van de Jeugd. We hebben hun stem ook letterlijk gehoord tijdens de 6 fysieke bijeenkomsten van het jongerenpanel. Daarnaast hebben jongeren meegedacht bij het opstellen van de nieuwe cultuurvisie, de woonvisie, de onderwijsvisie en de informatievoorziening voor jongeren die binnenkort 18 worden. Verder is er een socialmediaplatform opgericht: @JongBreda. Deze Instagrampagina moet jongeren in Breda laten zien wat er voor hen te doen is in de stad en een platform bieden om met elkaar in contact te komen. In 2024 willen we dit platform verder ontwikkelen. Vanuit het programma Stem van de Jeugd hebben we ook een netwerk gevormd van instellingen in de stad die samen gaan werken om de stem van de jeugd te versterken. Dit netwerk kwam in november voor het eerst bij elkaar, waarbij 4 gezamenlijke ambities zijn opgesteld waar de netwerkpartners de komende jaren aan willen werken.

In 2023 zijn de Wijkministers van Breda weer druk bezig geweest in alle wijken van de stad. Onder begeleiding van Vrijwillig & Co zorgen zij ervoor dat de inbreng van kinderen (8 tot 12 jaar) wordt opgehaald, verzameld en geagendeerd in de politiek. Dit project loopt door in 2024. Ook is er in 2023 weer een KinderTrendrede aangeboden aan de gemeenteraad. Het afgelopen jaar zijn verschillende groepen studenten betrokken geweest bij het programma Stem van de Jeugd, waarbij zij bijvoorbeeld meedachten over social media of zitting namen in de jongerenraad. We onderzoeken de mogelijkheden om jongeren en jongvolwassenen ook in de toekomst verder te verbinden aan het Stadskantoor,

bijvoorbeeld door studentambtenaren. Zo blijven we als gemeente in contact met de stad en zoeken we continu de verbinding met de jongeren in Breda en verkleinen we de afstand tussen deze 2 werelden.

Tegengaan voortijdig schoolverlaten/Leerplicht

- In 2023 hebben we flinke stappen gezet in de doorontwikkeling van het Regionaal Bureau Leren (RBL). We hebben met de 16 regiogemeenten een intensief traject doorlopen op ambtelijk en bestuurlijk niveau om te komen tot beleidswijzigingen en investeringen, waardoor we het RBL toekomstbestendig in kunnen richten. We maken de omslag van leerplicht naar leerrecht. Hiervoor moeten het takenpakket, de gemeentelijke bijdrage en een herziene governance (GR-regeling) in 2024 opnieuw worden vastgesteld door de samenwerkende gemeenten.
- De thematafel Leert, waar voortijdig schoolverlaten een onderdeel van is, is dit jaar geïntegreerd in het waardenetwerk Kansrijke Jeugd.
- De coronapandemie heeft een nadelige invloed op het verzuim in Breda. Het maatschappelijk veld (vangnet) en het onderwijs (voortgezet onderwijs en mbo) voorzien nog steeds een toename van het verzuim in de komende periode. De beschikbare cijfers gaan over het schooljaar 2021-2022.
- Breda neemt deel aan 2 (MDT-)projecten: FIKS en MDT Baronie. In het schooljaar 2022-2023 namen 200 jongeren deel, in het schooljaar 2023-2024 waren dat er 176. Om de samenwerking tussen de MDT-projecten in Breda (en de regio) te verbeteren en de impact te vergroten, is in oktober een regiofacilitator gestart om meer jongeren te laten deelnemen.
- Door de extra inzet van leerplichtambtenaren hebben we Oekraïense vluchtelingen vlotter richting onderwijs kunnen toeleiden. Ook de inzet van de Oekraïense school kan ertoe leiden dat het verzuim onder deze doelgroep gaat afnemen.

Taal en laaggeletterdheid

In 2023 werkten de gemeente, taalaanbieders en maatschappelijke organisaties samen aan taal en laaggeletterdheid in Breda. Er was een divers taalaanbod voor verschillende doelgroepen in de stad. Het Digi-Taalhuis is de plek waar volwassenen terecht kunnen met vragen over de Nederlandse taal, lezen, schrijven en digitale vaardigheden. Het Digi-Taalhuis was te vinden in de wijken met Digi-Taalpunten in de Heuvel, de Hoge Vucht en de Haagse Beemden. De samenwerking tussen het Informatiepunt Digitale Overheid en het Digi-Taalhuis is versterkt. Zo waren er 54 cursussen en workshops digitale vaardigheden op verschillende locaties in de stad, waaronder het Amphia Ziekenhuis. Ook organiseerde het Digi-Taalhuis een open dag met meer dan 60 deelnemers uit het Bredase werkveld. Het Taalpanel had ongeveer 50 verschillende opdrachten, zoals het testen van teksten en presentaties bij de pabo en bij apothekers. Een van de Taalambassadeurs deed mee aan het televisieprogramma Leven zonder Letters met Frans Bauer.

Rijke Schooldag

Het voorlopertraject Rijke Schooldag startte in maart met 14 Bredase scholen. De deelname van kinderen was niet verplicht, maar die bleek hoog tot zeer hoog. Het programma bestond uit blokken van 6 weken (maart, mei tot de zomervakantie en vanaf september tot december). De activiteiten richtten zich op zelfvertrouwen en een brede talentontwikkeling. Voorbeelden van activiteiten zijn onder meer dansen, koken en freerunnen. In het schooljaar 2023-2024 is de subsidieregeling vanuit het ministerie van OCW aangepast. Daardoor was het niet voor alle scholen mogelijk om de Rijke Schooldag aan te blijven bieden. Drie basisscholen hebben zich ingeschreven en maken gebruik van de beschikbare rijks gelden. De andere basisscholen kijken samen met de gemeente en onderwijsinstellingen hoe we hier alsnog invulling aan kunnen geven. Dit gesprek vindt plaats binnen het waardenetwerk Kansrijke Jeugd.

Leerlingenvervoer

In 2023 hebben we de Europese aanbesteding voor het leerlingenvervoer afgerond. Vanaf augustus lag de focus op het oplossen van de urgente problemen bij de uitvoering van dit vervoer. In december waren duidelijke verbeteringen zichtbaar. Aan het begin van het schooljaar 2023-2024 gaf 14% van de respondenten het leerlingenvervoer een voldoende. Eind 2023 was dat 51%. Het aantal routes per dagdeel is nu verhoogd en er zijn meer vaste chauffeurs. Nog niet alles verloopt echter zoals

verwacht. We houden streng toezicht op de uitvoering en de kwaliteit van het vervoer. Tegelijkertijd gingen we in 2023 bij nieuwe aanvragen met ouders in gesprek over andere vormen van vervoer. Een beperkt aantal leerlingen koos in 2023 voor een OV- of kilometervergoeding. Vanwege de urgente knelpunten binnen het leerlingenvervoer kwamen we beperkt toe aan de vervoersontwikkelplannen.

RISICO'S

Hervormingsagenda

- Op 19 juni is de Hervormingsagenda Jeugd definitief vastgesteld en aangeboden aan de Tweede en Eerste Kamer.
- Het implementatieplan is op 16 november goedgekeurd, met praktische afspraken voor de periode 2023-2028. De VNG voert momenteel een uitvoerbaarheidstoets uit op het plan en maakt startfoto's per regio, waarvan de resultaten in het eerste kwartaal van 2024 worden verwacht. De handreiking 'Uitvoering maatregelen Hervormingsagenda Jeugd' biedt concrete handvatten voor gemeenten.
- Het strategieplan voor de jeugdhulpregio West-Brabant-Oost 2030 is opgesteld in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd. Hierdoor lijken er momenteel geen conflicten te bestaan tussen de landelijke kaders en de lokale en regionale ambities. We zien wel een potentieel verschil - en daarmee een risico - in het tempo waarin de Hervormingsagenda Jeugd opgaven wil realiseren. Die verschilt van het tempo waarin onze jeugdhulpregio in staat is om veranderingen door te voeren. Bovendien is er nog steeds onduidelijkheid over de financiële compensatie voor gemeenten om deze veranderingen door te voeren. Ook dat kan als een risico worden beschouwd.

Gevolgen corona

De gevolgen van corona zijn nog steeds voelbaar onder jongeren. Voor de tweede tranche van het Nationaal Programma Onderwijs kwamen meer aanvragen binnen. Er is vraag naar structurele ondersteuningsbehoefte. Daarom hebben we waar mogelijk gestuurd op het duurzaam inbedden van de activiteiten die door de NPO bekostigd zijn.

Leerlingenvervoer

We zochten de scholen en het Regionaal Samenwerkingsverband op om samen afspraken te maken over de werkprocessen rond het leerlingenvervoer. We gingen met ouders in gesprek over de gevolgen van de nieuwe verordening en de moeilijke start in het schooljaar 2023-2024. We hebben een klankbordgroep opgericht voor ouders die te maken hebben met het leerlingenvervoer. Daardoor voelen zij zich beter gehoord. Het landelijke tekort aan chauffeurs is ook voelbaar in Breda.

INDICATOREN

Programma 1

De jaarrekening 2023 bevat in totaal 116 (beleids)indicatoren, de zogenaamde 'Bredase set'. Deze wordt jaarlijks herijkt. Deze Bredase set is in de tekst verdeeld over de diverse programma's en thema's en is opgebouwd uit 30 landelijk verplichte en 86 Bredase indicatoren. Hiervan bevat dit programma in totaal 39 beleidsindicatoren, waarvan 13 landelijk verplicht zijn. In deze jaarrekening wordt voor alle indicatoren peildatum 28 maart 2024 gehanteerd.

Thema-indicatoren Opgroeien

Indicator Naam: Deelname cultuur door kinderen (Nr. 1)

Omschrijving: Percentage kinderen en jongeren van 4 tot en met 17 jaar dat een cultuuractiviteit doet in de vrije tijd.

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
57	41	50		45

Het niveau realisatie is net boven het niveau 2021, waarbij corona nog een belangrijk aspect was. We zien dat het buitenschoolse aanbod in de stad nog aan het oprabbelen is en we verwachten in 2024 weer op hetzelfde niveau te zitten. In het nieuwe cultuurbeleid is er een focusprogramma voor cultuur & jongeren opgenomen waarbij cultuurdeelname (cultuurparticipatie in wijken en dorpen) een aandachtspunt is.

Indicator Naam: Deelname cultuur door kinderen - basisschoollleeftijd (Nr. 2)

Omschrijving: Percentage kinderen van 4 tot en met 11 jaar dat deelneemt aan cultuuractiviteiten.

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
63	44	57		50

Andere ontvangen data buiten de inwoner enquête om laten vanaf halverwege 2023 een toename in deelnames zien. Met de inzet van een nieuw cultuurbeleid wordt ingezet op handhaving van dit percentage.

Indicator Naam: Deelname cultuur door kinderen - middelbare schoolleeftijd (Nr. 3)

Omschrijving: Percentage kinderen van 12 tot en met 17 jaar dat deelneemt aan cultuuractiviteiten.

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
52	35	41		37

Deze realisatie bevestigt helaas dat er meer specifiek aanbod nodig is voor deze doelgroep, waardoor het in het nieuwe cultuurbeleid een specifieke doelgroep is geworden met het focusprogramma jeugd & jongeren. Daarnaast vragen we actief aan culturele instellingen om meer aanbod voor deze doelgroep te ontwikkelen vanaf 2025.

Indicator Naam: Beweegrichtlijn (Nr. 4)

Omschrijving: Percentage kinderen en jongeren van 4 tot en met 17 jaar dat voldoet aan de beweegrichtlijn (onderdeel: 7 dagen per week minstens een uur matig intensieve inspanning)

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
12	42		45	

Er zijn geen cijfers beschikbaar omdat in 2023 geen Sportenquête is uitgevoerd.

Indicator Naam: Jongeren met jeugdbescherming (Nr. 5)

Omschrijving: Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
0,9	0,9	0,8		0,7

Dit betreft een voorlopig cijfer. Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator Naam: Jongeren met ambulante jeugdhulp (Nr. 6)

Omschrijving: Aantal jongeren tot en met 23 jaar met ambulante zorg in natura jeugdhulp (ambulante begeleiding en/of ambulante behandeling).

Bron: Gemeente Breda, Zorgportaal (berichtenverkeer jeugdhulp) Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
4.142	4.503	4.751		4.750

Er zijn onvoldoende sturingsinstrumenten om een lagere streefwaarde te bepalen en te realiseren. Er wordt om die reden ingezet op stabilisatie.

Productindicatoren Product Algemene voorzieningen jeugd

Indicator Naam: Kinderen in uitkeringsgezin (Nr. 7)

Omschrijving: Percentage kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezinnen

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
6	7	6		

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator Naam: Jongeren met delict voor rechter (Nr. 8)

Omschrijving: Percentage 12 tot en met 21-jarigen met delict voor de rechter van totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
1	1	1		

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente stuurt wat betreft jeugdzorg op de beleidsdoelen die zijn vastgesteld in het Beleidsplan "Samen voor onze Toekomst 2020-2023". Hiertoe is een monitor ontwikkeld. Hier worden ook de indicatoren vanuit het nieuwe bestuursakkoord in opgenomen in overleg met de verantwoordelijk wethouder.

Indicator Naam: Werkloze jongeren (Nr. 9)

Omschrijving: Percentage 16 t/m 22-jarigen dat werkloos is (als werkzoekende staat ingeschreven bij het UWV en geen baan heeft volgens de Polisadministratie) ten opzichte van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd.

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
2	2	1		

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Jeugdhulp maatwerkondersteuning

Indicator Naam: Jongeren met jeugdhulp (Nr. 11)

Omschrijving: Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd (over het hele jaar)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
10,9	12,6	13,3		11,3

Dit betreft een voorlopig cijfer. Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Jeugdhulp geëscaleerde zorg

Indicator Naam: Jongeren met jeugdreclassering (Nr. 12)

Omschrijving: Percentage jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering van het totaal aantal jongeren in deze leeftijd

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
0,5	0,5	0,3		0,3

Dit betreft een voorlopig cijfer. Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Primair en voortgezet onderwijs

Indicator Naam: Absoluut schoolverzuim (Nr. 13)

Omschrijving: Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school (per 1000 leerplichtigen)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
3,1	3	6,7	2,7	6,7

Dit cijfer gaat over schooljaar 2021/2022. Een forse toename is landelijk bij grote gemeenten te zien. Een deel is in dit schooljaar toe te schrijven aan Oekraïense leerlingen (vanaf februari 2022). De toename van deze indicator is verder lastig te duiden omdat in Breda leerlingen in principe staan ingeschreven op een school en in beeld zijn bij Leerplicht of Regionaal Samenwerkingsverband. Indien dit niet het geval is, is dat omdat er sprake is van specifieke begeleiding.

Indicator Naam: Relatief schoolverzuim (Nr. 14)

Omschrijving: Aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is (per 1000 leerplichtigen)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 1.000

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
16	18	21		21

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde. Realisatiecijfer gaat over schooljaar 2021/2022. Lichte toename ten opzichte van eerdere jaren. In dit schooljaar zien we vooral een stijging in luxe verzuim (vakanties) in primair onderwijs als effect van coronaperiode. Cijfer volgt de landelijke lijn.

Thema Betrokken zijn

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

In 2023 hebben we extra geïnvesteerd in eigenaarschap van inwoners. Door meer te investeren in voorliggende voorzieningen, is het ons gelukt om de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten en de groei van het aantal maatwerkvoorzieningen te dempen. Inwoners vinden sneller passende hulp in hun eigen netwerk. Hierdoor houden we de Wmo-maatwerkvoorzieningen beschikbaar voor de mensen die deze echt nodig hebben, al staat de betaalbaarheid hiervan wel onder druk.

Vrijwilligers

We hebben de positie van Mooiwerk als expertisecentrum versterkt. Ook hebben we stappen gezet om het proces rondom het aanvragen van subsidies te vereenvoudigen. Evenementenorganisaties hebben kennis opgebouwd over het werken met vrijwilligers en het werven en behouden daarvan. We hebben vrijwilligerswerk gewaardeerd en extra aandacht gegeven.

Mantelzorg

Net als voorgaande jaren hebben mantelzorgers die langdurig voor iemand zorgen in Breda een mantelzorgwaardering ontvangen in de vorm van een cadeaukaart van € 75. Tegelijkertijd hebben we in 2023 extra focus gelegd op (de waardering van) groepen mantelzorgers die voorheen minder zichtbaar zijn geweest en die ook minder vaak om ondersteuning hebben gevraagd. Zo hebben we meer bekendheid gegeven aan de mogelijkheden van mantelzorgondersteuning voor de mantelzorgers van mensen met een psychische kwetsbaarheid en mantelzorgers met een niet-westerse achtergrond.

Inclusie

We hebben diversiteit en een toegankelijke stad bevorderd. Samen met onze partners hebben we ingezet op een verdere acceptatie in de samenleving van de LHBTIQ+-gemeenschap. De informatievoorziening over de toegankelijkheid van de stad en haar evenementen hebben we voor bezoekers verbeterd met de Bereikbaar Breda Applicatie (BBA).

Breda Senior

In juli zijn het uitvoeringsplan en de meerjarenagenda van Breda Senior aangeboden aan de raad. Naast concrete uitwerkingen van de speerpunten (die zijn uitgevoerd in 2022 en 2023) bevat het plan ook een doorkijk naar acties voor de komende jaren. Inmiddels zijn er 40 senioren (van 57 tot 86 jaar) uit Breda lid van het seniorenpanel. In 2023 hebben er 5 sessies plaatsgevonden. Daarin zijn onder meer de thema's vrijwilligerswerk, veiligheid, dementievriendelijke stad en eenzaamheid behandeld.

Deeltaxi

We hebben een pilot opgezet waarmee we het reguliere gebruik van het openbaar vervoer - en daarmee de zelfredzaamheid - stimuleren onder gebruikers van de deeltaxi. Ook zijn we in gesprek gegaan met inwoners die bovengemiddeld veel kilometers maken.

Huishoudelijke ondersteuning

We hebben door de invoering van enkele maatregelen grip gekregen op de toestroom van de

aanvragen voor huishoudelijke ondersteuning. Daarnaast hebben we uit de pilot Reablement geleerd dat sommige cliënten met de inzet van fysio- of ergotherapeuten (deels) zelf kunnen leren om hun huis schoon te houden. We bieden dit nu standaard aan aan inwoners die huishoudelijke ondersteuning aanvragen.

Beweging naar de voorkant

Het aanmeldpunt Zorg voor elkaar Breda (ZveB) is nog sterker gepositioneerd als dé ingang voor alle vragen voor zorg, hulp en ondersteuning. Door klantvragen eerst via triage en daarna in veel gevallen met maatschappelijk werk te verdiepen en te beoordelen, kunnen veel hulpvragen al worden opgelost zonder dat daarvoor een maatwerkvoorziening nodig is. In 2023 zijn ook de vragen voor beschermd wonen opgenomen in deze route. Daarnaast hadden we aandacht voor het vakmanschap van professionals en het op een juiste wijze toepassen van de klantbenadering met eigenaarschap bij de inwoner.

Kwetsbare groepen in de buurt

- In de buurt Gageldonk is het gelukt om de overlast te verminderen door met korte lijnen tussen bewoners en zorgpartners kort op de bal te zitten bij bewoners met een psychische problematiek, een lichte verstandelijke beperking of een verslaving.
- In de Middellaan is een bewonersinitiatief gestart om de veerkracht van bewoners in een wooncomplex te versterken.
- De uitstroom van mensen uit beschermd wonen en de maatschappelijke opvang loopt via het regionale transferpunt en het programma Thuis in de Wijk. Alle gemeenten hebben werkafspraken gemaakt om bij uitstroom snel te zorgen voor een passende Wmo-beschikking en een daginvulling, waarbij ook het inkomen, een eventuele schuldenaanpak en werk worden geregeld. In 2023 hebben de partners van het transferpunt (gemeenten, corporaties en zorgaanbieders) deze werkafspraken verfijnd en loopt het naar wens.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Vrijwilligers

- In 2023 hebben we 5 interactieve voorstellingen in verschillende wijken in Breda georganiseerd om senioren te enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk. Daarnaast heeft Mooiwerk inspiratiesessies en bijeenkomsten georganiseerd over vrijwilligerswerk voor 55-plussers en voor jongeren. De pilot om medewerkers van de gemeente die bijna met pensioen gaan in aanraking te brengen met vrijwilligerswerk is vanwege een capaciteitstekort doorgezet naar 2024.
- Als gemeente positioneren wij Mooiwerk in al onze communicatie-uitingen als expertisecentrum op het gebied van vrijwilligerswerk. Mooiwerk heeft daarin een signalerende functie en schaal bij knelpunten op naar de gemeente. Zo hebben we in samenwerking met het subsidieloket stappen gezet om het aanvragen van een subsidie te vereenvoudigen. Er hebben werksessies plaatsgevonden voor evenementenorganisaties over het werven en behouden van vrijwilligers. We hebben daarnaast onderzocht hoe we het organiseren van evenementen eenvoudiger kunnen maken.
- Mooiwerk en de gemeente hebben aandacht voor de waardering van vrijwilligers. Zo hebben we vrijwilligers begin 2023 een gratis lunch inclusief rondleiding bij de Seeligkazerne aangeboden. In de tweede helft van 2023 hebben we deze lunch bij Curio georganiseerd.

Mantelzorg

- Ook in 2023 konden mantelzorgers weer een mantelzorgwaardering aanvragen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor mensen die mantelzorgen voor iemand met een psychische kwetsbaarheid.

- Daarnaast hebben we specifiek aandacht gehad voor mantelzorgers met een niet-westerse achtergrond. Deze groep kan zich behoorlijk belast voelen door de mantelzorgtaken, maar weet de weg naar ondersteuning nog te weinig te vinden. Daarom hebben we de verbinding gezocht met deze doelgroep via sleutelfiguren, outreachprogramma's en bestaande structuren in de wijk. Zo kunnen ook deze mantelzorgers passende ondersteuning krijgen.
- Tot slot is er in 2023 aandacht geweest voor de groep werkende mantelzorgers. Mantelzorg wordt vooral zwaar als iemand vele rollen naast elkaar vervult, zoals een eigen gezin, (vrijwilligers)werk, hobby's en de mantelzorgtaken.

Respijtzorg

In 2023 hebben we meer gedaan aan de communicatie en bekendheid van het aanbod van respijtzorg. De pilot logeerszorg voor mensen met dementie is in 2023 voortgezet. De pilot is geëvalueerd en we hebben samen met onze partners vooruit gekeken naar 2024. Het gebruik van logeerszorg is in 2023 sterk gestegen ten opzichte van 2022.

Diversiteit en inclusie

In 2023 hebben we het beleidsplan en de uitvoeringsagenda regenbooggemeenten uitgevoerd. Dit beleidsplan was grotendeels een voortzetting van het beleid van de afgelopen jaren. De (subsidie)partners COC en BO Diversity hebben in 2023 veel bereikt op het gebied van diversiteit en inclusie, waaronder voorlichting op scholen, specifieke activiteiten en events, en het creëren van ontmoeting. In 2023 heeft de gemeente Breda een regenboogpad aangelegd op het Kloosterplein. Ook hebben we stappen gezet ter bestrijding van straatintimidatie.

Toegankelijkheid

Onlangs de vertraging bij de uitvoeringsagenda hebben Breda Gelijk en het platform Breda voor iedereen ook in 2023 voortdurend aandacht gevraagd voor toegankelijkheid. Zij hebben gebouwen geschouwd, problemen op het gebied van toegankelijkheid in de stad aangekaart en meegedacht over nieuwe ontwikkelingen. In oktober vond in de Grote Kerk een inspiratie-event plaats met mooie voorbeelden uit andere steden en de betrokkenheid van vele ervaringsdeskundigen. Tijdens dit event zijn de belangrijkste onderwerpen voor het nieuwe uitvoeringsprogramma opgehaald.

Deeltaxi

- We zijn in oktober gestart met de pilot van de VoorElkaarPas. Hiermee kunnen inwoners met een Wmo-deeltaxipas voor € 25 een jaar lang (samen met een begeleider) gratis reizen in alle bussen in de provincie Noord-Brabant. Deze pilot loopt tot eind september 2024. Aansluitend beoordelen we of de pilot breder kan worden uitgerold.
- We hebben mensen aangeschreven die bovengemiddeld veel kilometers maken met de deeltaxi. Met hen kijken we waar nodig op maat waar de vervoersbehoefte uit bestaat en hoe die kan worden ingevuld.
- Het deeltaxivervoer is aanbesteed. Het vervoer is daarbij voorlopig gegund aan een nieuwe aanbieder. De bestaande aanbieder is een juridische procedure gestart tegen (de uitkomst van) de aanbesteding. Dit leidde tot zo'n grote vertraging dat wij ons genoodzaakt zagen om het contract met de bestaande aanbieder met een jaar te verlengen.

Huishoudelijke ondersteuning

Om grip te houden op de kosten en de beschikbaarheid van huishoudelijke ondersteuning voor inwoners die het echt nodig hebben, hebben we 3 maatregelen ingevoerd:

1. Verbeteren communicatie
We hebben een website gelanceerd om inwoners te informeren over de beoordelingscriteria voor Wmo-meldingen en de eventuele wachttijden voor huishoudelijke ondersteuning: <https://www.breda.nl/huishoudelijke-ondersteuning-wmo>. Hierdoor zien inwoners wat er allemaal mogelijk is op het gebied van huishoudelijke hulp.

2. Eigen mogelijkheden inwoners

Bij het behandelen van een Wmo-melding kijken de Wmo-klantmanagers zorgvuldig naar de eigen mogelijkheden van inwoners. Zo wordt samen met de inwoner bekeken of die (kleine) hulpmiddelen zelf aan kan schaffen, de woning anders in kan richten of mobieler kan worden door de inzet van fysio- of ergotherapie of ondersteuning vanuit diens sociale netwerk. Ook dit wordt op de hierboven genoemde webpagina gemeld.

3. Wachttijden

Omdat we niet iedereen die zich meldt direct kunnen helpen, blijven we werken met een langere wachttijd. Dit betekent dat inwoners ongeveer 4 maanden moeten wachten tot hun Wmo-melding in behandeling kan worden genomen door de Wmo-klantmanager. We screenen Wmo-meldingen wel direct op urgentie en spoed. Als blijkt dat iemand direct hulp nodig heeft, wordt deze melding met voorrang opgepakt. Daarnaast weten we dat er nog steeds sprake is van personeelstekorten bij onze gecontracteerde aanbieders en dat zij daarom regelmatig niet direct plek hebben, ook al zou de Wmo-melding sneller in behandeling worden genomen. Ook dit staat op de eerder genoemde webpagina.

Reablement

Uiteindelijk hebben 13 mensen meegedaan aan het project Reablement. Bij 8 mensen is daarna geen of minder huishoudelijke ondersteuning ingezet. Het was lastig om mensen te vinden die wilden deelnemen aan het project, omdat dit vrijblijvend was. Op basis van dit project is gekozen om aan iedereen die een aanvraag doet voor huishoudelijke ondersteuning te vragen om zelf eerst de opties van ergo- en fysiotherapie te verkennen. De klantmanager bekijkt of mensen stappen hebben gezet om hun vaardigheden terug aan te leren/te herstellen, zodat zij de huishoudelijke verzorging weer (deels) zelf kunnen oppakken.

Beweging naar de voorkant

- In 2023 hebben we in nauwe samenwerking met partners en de raad een nieuw beleidskader voor het voorliggend veld opgesteld. Daarmee zijn de waardenetwerken in Breda gevormd: Zelf- en samenredzaamheid, Bestaanszekerheid, Kansrijke Jeugd, Thuiskomen in Breda, Een veilig thuis en een Gezond en actief leven.
- De Wmo-klantreis is samen met onze partners verder vormgegeven. We hebben extra geïnvesteerd in het telefonisch aanmeldpunt en de maatschappelijk werkers in de kwadranten. Alle vragen op het gebied van Wmo-begeleiding en dagbesteding komen eerst binnen bij het telefonisch aanmeldpunt van Zorg voor elkaar Breda. Cijfers laten zien dat deze werkwijze succesvol is. Hulpvragen worden eerder voorliggend opgepakt.
- De buurtpleinen zijn in Breda actief. Hier ontstaan mooie verbindingen tussen mensen. Zij zorgen voor elkaar en regelen hun eigen dagbesteding. In 2024 wordt de aanpak verder doorontwikkeld.

Kwetsbare groepen in de buurt

In de buurt Gageldonk werkt een klein vast team van wijkprofessionals nauw samen om zo vroeg mogelijk signalen over dreigende escalatie op te pikken en met een bewoner en eventueel zijn/haar omgeving actie te ondernemen. In 2023 zijn in 23 casussen interventies gepleegd waardoor een bewoner weer meer regie over diens eigen leven ging ervaren en overlast voor de buurt werd verminderd of voorkomen.

In de Middellaan hebben bewoners het initiatief genomen voor een aanpak die de veerkracht van bewoners in het complex moet gaan versterken. Zij hebben een bijdrage ontvangen van het ministerie van SZW en Verbeter Breda. Woningcorporatie Alwel heeft een ruimte voor ontmoeting beschikbaar gesteld. De zorgaanbieders met de meeste klanten in het complex hebben hun medewerking toegezegd aan het inrichten van een collectieve aanpak en er is een kwartiermaker aangesteld.

RISICO'S

- Het aantal mensen dat Wmo-hulp nodig heeft, blijft stijgen met zo'n 2 tot 3% per jaar. Daarnaast stijgen de cao's harder dan de indexatie waarmee we in de begroting rekening

hebben gehouden. Dat heeft een forse impact op onze financiën; de inkomsten stijgen namelijk niet evenredig mee. We kunnen deze effecten vooralsnog dempen door succesvol beleid, maar ook de komende jaren blijft er een risico op financiële overschrijdingen.

- Ook in 2023 zagen we een stijging van het aantal hulpvragen binnen het voorliggend veld (maatschappelijk werk). Deze vragen worden ook steeds complexer.
- De compensatie voor de aanzuigende werking door het abonnementstarief was ook in 2023 ontoereikend. De komende jaren zien we hierin geen verandering.

INDICATOREN

Thema-indicatoren Betrokken zijn

Indicator Naam: Meedoen (Nr. 15)

Omschrijving: Percentage inwoners dat actief meedoet in de samenleving. Dat kan op verschillende manieren: intensief mantelzorg, intensief vrijwilligerswerk, minimaal 12 uur per week aan het werk in loondienst of als zelfstandig ondernemer, deelname aan re-integratietraject, school/opleiding volgen.

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
	73		75	73

Elke inwoner ondersteunen we naar een zo zelfredzaam (als mogelijk) bestaan. We kijken hierbij naar het individu en passen maatwerk toe waar nodig. Voor de één betekent dit deelname aan re-integratietrajecten ter voorbereiding op betaald werk. Een andere inwoner is gebaat bij vrijwilligerswerk of biedt zorgondersteuning. Doordat inwoners 'meedoen' creëren we waardevolle handjes voor de Bredase samenleving. Het gedachtegoed hierbij is dat actieve deelname resulteert in (toekomstige) zelfredzaamheid die aansluit bij het individu.

Indicator Naam: Actief in de buurt (Nr. 2201)

Omschrijving: Percentage bewoners dat zich actief heeft ingezet in de buurt

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
	26		28	28

De streefwaarde op deze indicator is behaald. Dit komt overeen met het stijgende aantal buurtinitiatieven dat in de dorps- en wijkplatforms wordt besproken en een toename in initiatieven die vanuit de samenwerking in Verbeter Breda worden ondernomen. Ook op activiteiten als zwerfvuil opruimen zien we een gestage groei van betrokken Bredanaars, wat zich vertaalt in een hogere score op deze indicator.

Indicator Naam: Ondersteuning buurtinitiatieven (Nr. 2202)

Omschrijving: Percentage bewoners dat het (helemaal) oneens is met de stelling: De gemeente ondersteunt buurtinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende.

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
	10		9	

Er zijn geen cijfers beschikbaar omdat deze vraag in 2023 niet is opgenomen in de Buurt enquête.

Productindicatoren Product Maatwerk Wmo

Indicator Naam: Maatwerkarrangementen Wmo (Nr. 16)

Omschrijving: Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
840	850	840	840	

We hebben de ruwe gegevens aangeleverd aan Waarstaatjegemeente.nl, maar het vaststellen van deze waarde is nog niet gebeurd door het CBS. De realisatiewaarde van deze indicator wordt op een later moment toegevoegd.

Thema Thuis

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- In 2023 hebben we de huidige opvangvoorzieningen in stand gehouden voor de mensen die deze het hardst nodig hebben. Vanwege de hoge instroom van daklozen en de nog altijd beperkte mogelijkheden voor duurzame uitstroom, zagen we een hoge bezetting in de dag- en nachtopvang met een langere verblijfsduur dan beoogd. Door de hoge bezetting was het niet mogelijk om de winteropvang in de Doorstroomvoorziening te bieden. Deze is aangeboden op een andere locatie (Riethil).
- Samen met onze partners, waaronder Novadic-Kentron, geven we invulling aan de verslavingspreventie in de regio Breda. We maken hierbij gebruik van interventies die bewezen effectief zijn. Bij de totstandkoming van het beleidskader Maatschappelijke opvang, oggz en verslavingspreventie hebben gemeenten in de regio aangegeven dat ze meer betrokken willen zijn bij de invulling van de verslavingspreventie. Hiervoor is een bijeenkomst georganiseerd om gezamenlijk prioriteiten te formuleren.
- Het aantal meldingen bij het Meldpunt Crisiszorg is in 2023 flink gestegen ten opzichte van 2022. Vooral de politie weet het meldpunt steeds beter te vinden. In 2022 kwamen er 1852 meldingen binnen van de politie en medio 2023 waren dit er al 1579. Het is onduidelijk of er vaker gemeld wordt of dat er daadwerkelijk vaker problematiek is.
- Naast alle reguliere ondersteuning in de wijken en voor mensen met complexe problematiek of gedrag, hebben we in 2023 een subsidie ontvangen voor een kenniswerkplaats onbegrepen gedrag. Daarmee willen we de samenwerking verbeteren tussen alle partijen rondom mensen met onbegrepen gedrag. De kenniswerkplaats is op 1 januari 2024 gestart. Vanuit daar kunnen ook de meldingen van het Meldpunt nader bekeken en onderzocht worden.
- Gemeenten in de regio Breda hebben in 2023 afgesproken om de noodzakelijke beweging van preventie en 'Wonen Eerst' te versnellen. Alle gemeenten hebben deelgenomen aan de preventiescanner van de Preventie Alliantie. Deze geeft gemeenten een beeld van hun huidige preventieve aanpak van dakloosheid: wat is de kracht ervan, wat willen gemeenten behouden en wat zijn kansen voor versterking? De aanbevelingen van de Preventie Alliantie worden gebruikt bij de ontwikkeling van een lokale aanpak voor preventie en nazorg.
- In 2023 zijn we gestart met het EHTOS-light-onderzoek voor de regio Breda. Dit moet ons meer inzicht geven in het aantal dak- en thuislozen en ons helpen bij de aanpak van dak- en thuisloosheid. De resultaten zijn in het najaar van 2024 beschikbaar.
- Met de regiogemeenten is afgesproken dat we werk maken van voldoende woonoplossingen, zodat er eind 2025 voor iedereen (die zelfstandig kan wonen met ambulante begeleiding) een woonplek is of een plek in een tussenvoorziening. In 2023 hebben we een projectleider tussenvoorzieningen voor maatschappelijke opvang geworven. Dit moet in 2024 leiden tot de realisatie van enkele tussenvoorzieningen voor de doelgroep dak- en thuislozen in de regio Breda. Dit is een aanvulling op de lokale realisatie van extra woonplekken conform de Bredase woon- en bouwagenda.
- Ook in 2023 hebben we beschermd wonen geboden aan de mensen die dat nodig hebben. We zien dat we minder vaak beschermd wonen hoeven af te geven, omdat we scherper kijken of 24-uurs nabijheid echt nodig is. Daarmee vinden we vaker oplossingen met ambulante begeleiding en houden we de beschermd-wonen-plekken beschikbaar voor de mensen die deze ook echt nodig hebben. We zetten daarnaast in op de doorontwikkeling van beschermd wonen met een nieuw inkoopproces (vanaf 1 januari 2026). Sinds 2023 hebben we ook een transferpunt waar cliënten die uitstromen uit beschermd wonen en de maatschappelijke opvang ondersteund worden bij het vinden van een woning en passende begeleiding.

- De wachtlijst bij Veilig Thuis is sterk afgenomen en bij de Vrouwenopvang is de hulpverlening versterkt en aangepast aan de huidige tijd. De overige regionale activiteiten in de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties zijn met de beschikbare middelen uitgevoerd. We zijn gestart met het programma Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

- We hebben in 2023 een hogere financiële bijdrage beschikbaar gesteld aan het Meldpunt Crisiszorg, zodat zij de hogere instroom konden oppakken. Dit hebben we betaald met regionale middelen waarover we nog beschikten. Daarnaast hebben de netwerkpartners ook financiële middelen beschikbaar gesteld. Het is nog niet gelukt om de triage van de acute psychiatrie samen te voegen of in samenhang te brengen met die van het Meldpunt. Hierover zijn we nog steeds in overleg met de 2 ggz-organisaties.
- Het nieuwe regionale beleidskader voor maatschappelijke opvang, (o)ggz en verslavingspreventie voor de regio Breda is vastgesteld. Dit kader is samen met de betrokken partners, ervaringsdeskundigen en regiogemeenten ontwikkeld. Voor alle betrokkenen hebben we op 23 november een heidag georganiseerd om elkaar te ontmoeten, ons te laten inspireren en samenwerkingsafspraken te maken die bijdragen aan de acties/projecten in het beleidskader. Eind 2023 zijn de projecten Onder de Pannen en Werk Eerst van Springplank samen met de betrokken partijen geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie hebben we besloten om deze projecten te verlengen tot 2024 en 2025.
- In nauwe samenwerking met het zorgkantoor en zorgaanbieders werken we aan een voorziening voor mensen met hoogcomplexe problematiek en betere ketensamenwerking. Dit is een langdurig proces, maar in 2023 hebben we belangrijke stappen gezet. We weten nu wat we willen en hoe dat eruit moet zien, en zijn bezig met een locatieonderzoek voor de nieuwe voorziening. Ook is er verder gewerkt aan het locatieonderzoek Skaeve Huse.
- Alle cliënten met een vraag voor beschermd wonen kunnen zich nu melden bij hun eigen gemeente. De monitor beschermd wonen is doorontwikkeld en dit blijven we doen om goede data over beschermd wonen te verzamelen. We hebben het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet met zorgaanbieders en corporaties om zelfstandige wooncontracten mogelijk te maken. Dit is echter een ingewikkeld proces, waar we in 2024 mee verdergaan.
- We hebben de strategische aanbieder Villa Boerebont (dagbesteding, begeleiding en beschermd wonen) in 2023 ondersteund met een lening om een faillissement te voorkomen. Met de lening kan de organisatie toewerken naar een zorgvuldige en geleidelijke zorgoverdracht van cliënten. Zo behouden we in het zorglandschap specifieke ondersteuning aan jongeren en jongvolwassenen.
- De tijdelijke woningen die we gaan realiseren, bevinden zich in verschillende fasen (zie het thema Wonen in Breda). Een deel van deze woningen is gereserveerd voor de doelgroep met een zorgachtergrond. We zijn een traject gestart met zorgaanbieders en woningcorporaties om met elkaar de randvoorwaarden voor fijn wonen te formuleren. Beheer en communitybuilding zijn hierbij een belangrijk onderdeel.
- We hebben met de woningcorporaties de huidige contingentenafspraken losgelaten, waarbij we meer zorgaanbieders toelaten om te reageren op woningen voor de Wmo-doelgroep. Zo kan er succesvoller 'gematcht' worden tussen het beschikbare aanbod en de cliënten die op zoek zijn. Meer uitstromers kunnen zo gehuisvest worden en door de realisatie van het Regionaal Transferpunt keren uitstromers uit de regiogemeenten ook terug naar hun oorspronkelijke gemeente.
- Het project Gageldonk heeft laten zien dat een communitybuilder veel betekent voor het vormen van een gemeenschap, waarbij inwoners elkaar helpen en ondersteunen. Dit project gaan we structureel inbedden.

- In 2023 is het Regionaal Transferpunt voortgezet en doorontwikkeld. Cliënten uit beschermd wonen, de jeugdzorg en de maatschappelijke opvang willen we zo snel mogelijk uit laten stromen en spreiden over de regio. De samenwerking verloopt goed, de resultaten over 2023 zijn positief en het aantal zorgaanbieders dat mensen kan aanmelden, wordt met ingang van 2024 uitgebreid. Een aandachtspunt blijft wel de beperkte beschikbaarheid van sociale huurwoningen.
- We hebben verder gewerkt aan het locatieonderzoek voor de woonvorm Skaeve Huse (voorheen: Anders Wonen).
- Veilig Thuis en Safegroup hebben extra middelen gehad uit het regionale budget om de basis op orde te brengen. Samen met de regiogemeenten is besloten om de bijdrage voor deze regionale activiteiten vanaf 2024 structureel op te hogen (via een vaststelling in de gemeentebegrotingen). In mei is een programmaleider aangetrokken voor het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming. Deze heeft de opdracht gekregen om een regionaal programmaplan op te stellen en een start te maken met de uitvoering. Dit programmaplan is in concept gereed en wordt begin 2024 opgeleverd.
- De samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en het lokale werkveld worden structureel gevolgd door een werkgroep van gemeenten en de netwerkpartners.
- We hebben 2 bestuurlijke netwerken georganiseerd waarin de thema's 'ouderenmishandeling', 'aanpak seksueel geweld', 'geweld stoppen en duurzaam oplossen' en 'geweld eerder en beter in beeld' centraal stonden. Deze bijeenkomsten zijn goed bezocht en werden hoog gewaardeerd.
- Blauwe Maan heeft samen met de organisaties voor maatschappelijk werk uitvoering gegeven aan het gelijknamige project, waarvoor 2024 het laatste projectjaar is. De organisaties voor maatschappelijk werk bereiden zich komend jaar voor om dit hulpaanbod vanaf 2025 zonder de steun en inzet van Blauwe Maan uit te gaan voeren in onze regio.
- De inzet van jeugdexpertise in het Interventieteam is structureel geborgd.
- Voor de plegeraanpak is het project 'herstel voor mannen met agressieproblemen' uitgevoerd, waarbij ex-plegers (ervaringsdeskundigen) de Bredase supportgroep begeleiden. Hierbij wordt samengewerkt met Cirkel is rond. Deze aanpak willen we borgen in het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming. Het is daarmee geen onderdeel van het programma Zorg & Veiligheid.
- De werkvoorraad bij Veilig Thuis is sterk verminderd. Het blijft een aandachtspunt om deze op een acceptabel niveau te houden. Bij Safegroup is de hulpverlening versterkt en eind 2023 is de verbouwing van de 15 appartementen afgerond. De komende jaren wordt de rest van het pand verbouwd en aangepast aan deze tijd.
- De samenwerking tussen Veilig Thuis en het lokale team van Breda is voortgezet. Vanwege de werkdruk bij Veilig Thuis en het lokale team moet er blijvend aandacht zijn voor de samenwerking, zodat deze goed blijft en waar nodig verbeterd wordt.

RISICO'S

- Uit de analyse van het regionale takenpakket voor de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties bleek dat de grootste tekorten bij Veilig Thuis en de Vrouwenopvang zaten. Daardoor stond de uitvoering van de basistaken onder druk. Daarom hebben we samen met de regiogemeenten besloten om de bijdrage voor deze activiteiten vanaf 2024 structureel op te hogen (via een vaststelling in de gemeentebegrotingen). Desondanks staan de budgetten nog steeds onder druk.
- De uitstroom uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen is nog steeds niet op het gewenste niveau vanwege een tekort aan betaalbare geschikte woonplekken. Dit heeft een financieel effect op beide Wmo-voorzieningen.

- Een deel van de lening aan VBB is na de overname door een andere partij naar verwachting oninbaar en moet worden afgeschreven. Dit komt ten laste van het regionaal budget voor beschermd wonen.

INDICATOREN

Thema-indicatoren Thuis

Indicator Naam: Gehuisveste daklozen (Nr. 17)

Omschrijving: Percentage daklozen van de uitgestroomde daklozen dat passend gehuisvest is

Bron: Gemeente Breda, WIZ Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
44		34	50	

We zien dat van een substantieel deel van de cliënten die zich op zeker moment heeft gemeld bij Centraal Onthaal, het onbekend of niet geregistreerd is wat hun vervolgperspectief is (geweest). Soms melden ze zich eenmaal bij het loket, wordt geregistreerd dat ze in aanmerking komen voor maatschappelijke opvang, maar horen we daarna nooit meer iets van de persoon. Daardoor zijn de registratiecijfers te onvolledig om hier een betrouwbaar percentage op te nemen. Wat wel geregistreerd is: van 68 personen is geregistreerd dat de maatschappelijke opvang is beëindigd, waarvan 40 cliënten 'passend gehuisvest' (BW, tussenvoorziening, zelfstandig wonen, etc), 11 personen Gageldonk en 5 personen Onder de Pannen. Voor specifiek de DSV zijn de volgende cijfers geregistreerd door SMO: Uitstroom 75 (in 2022: 53), waarvan 45 (2022: 27) naar zelfstandig of beschermd wonen. De overige cliënten zijn vertrokken (bestemming onbekend), uit instelling gezet of overleden.

Indicator Naam: Beschermd wonen (Nr. 18)

Omschrijving: Aantal cliënten in Beschermd Wonen; gemiddelde van het aantal op de 1e van de maand

Bron: Gemeente Breda, Suites voor het Sociaal Domein Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
805	618	510	450	457

Het verschil met de streefwaarde is minimaal. Over het algemeen wordt de uitstroom nog steeds belemmerd door een tekort aan zelfstandige woonruimten in de stad.

Thema Leren, ontwikkelen en werken

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Bijstandsuitkeringen

Het aantal bijstandsuitkeringen is gestegen ten opzichte van vorig jaar. Dit is een landelijke tendens, die vooral wordt veroorzaakt door de (tijdelijke) huisvesting van nieuwkomers. Naar aanleiding daarvan vond een herindicatie van het BUIG-budget plaats. Deze is niet voldoende gebleken om de volledige uitgaven te kunnen dekken.

- bijstandsuitkeringen per 01-01-2023: 4070
- bijstandsuitkeringen per 01-01-2024: 4141

Voorkomen en beperken van armoede

Boven op de reguliere maartregelen om armoede te beperken heeft het college de tijdelijke regeling Energiebijdrage uitgevoerd. Het focusteam Energie ondersteunde inwoners bij hulpvragen. Dit varieerde van adviezen over het verduurzamen van een woning tot de toekenning van een financiële bijdrage voor het dempen van de energiekosten. Energiearmoede is niet alleen ontstaan door de oorlog in Oekraïne. Het college heeft geïnvesteerd in energiebespaarcoaches en energiefixers die inwoners adviseren over het verduurzamen van hun woning. Daarnaast zijn verschillende initiatieven gelanceerd om de primaire en secundaire lasten voor inwoners te dempen. Denk hierbij aan: een straattandarts, een verruiming van het Jeugdfonds Sport & Cultuur en uitgiftepunten voor (duurzame) menstruatieproducten.

Inburgering en opvang statushouders

Met het COA hebben we een bestuursovereenkomst opgesteld om vanaf 2025 een asielopvanglocatie aan de Heerbaan te realiseren voor 10 jaar. Ook heeft het COA in het voorjaar en het najaar enkele honderden asielzoekers opgevangen op Breepark. In samenwerking met de corporaties is het in de eerste helft van 2023 gelukt om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders te behalen. In de tweede helft van 2023 is dit niet gelukt door onvoldoende koppelingen en een mismatch met de beschikbare woningen. Er zijn 424 statushouders gehuisvest, waarvan 19 grote gezinnen. We hebben een specialistisch team opgericht dat de begeleiding van deze nieuwe Bredanaars regelt. Het doel is dat elke nieuwkomer zo snel mogelijk begeleid wordt naar een zo zelfredzaam mogelijk bestaan, waarbij er extra focus wordt gelegd op de begeleiding naar werk. Ook is er een Oekraïense school opgericht.

Ontwikkeling

Het college heeft geïnvesteerd in digitalisering en innovatie, ook op het gebied van werk. Zo biedt Inst@Breda inwoners de mogelijkheid om in contact te komen met werkgevers. We hebben geïnvesteerd in loopbaanoriëntatie door de inzet van Virtual Reality en Game Based Assessments. Dit alles geeft inwoners die langdurig inactief zijn geweest een beeld van de mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Daarnaast zijn erkende systemen als WerkloonT en BerekenUwRecht toegankelijk voor professionals en inwoners om (via AI) het gesprek aan te gaan over de gevolgen van een veranderende leefsituatie. De ambtelijke organisatie is gefaciliteerd om de transitie naar een humanere Participatiewet uit te voeren. De 'menselijke maat' is een ontwikkeling die het college omarmt. De vertaling van het papier naar de praktijk vergt echter aandacht en ondersteuning van medewerkers. Daarom heeft het college geïnvesteerd om de dienstverlening, in co-creatie met Verbeter Breda, aan te laten sluiten op de hulpvragen van onze inwoners.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Ondersteuning naar werk

Het college ondersteunt Bredanaars met een bijstandsuitkering in de bemiddeling naar betaald werk. Het afgelopen jaar heeft dit geleid tot 772 succesvolle bemiddelingen:

- 354 mensen hebben een fulltime baan en de bijstandsuitkering is beëindigd.
- 111 mensen hebben een parttime inkomen en een aanvullende bijstandsuitkering.
- Bij 307 mensen hebben we een bijstandsuitkering kunnen voorkomen tijdens de aanvraagprocedure.

Doelgroepen: WSW, beschut werk (afdeling Werk)

Alle medewerkers met een (on)zichtbare arbeidsbeperking zijn via de afdeling Werk begeleid bij hun werkzaamheden en ontwikkeling, zowel intern als extern. Daarnaast opende WRKLAB076 zijn deuren voor het diagnosticeren van kandidaten om te komen tot een richtinggevend advies. Denk aan: bemiddeling naar werk via een praktijkroute, ondersteuning van jobcoaching bij het werk en een indicatie voor beschut werk. Ook adviezen voor het uitvoeren van een psychisch of medisch onderzoek waren onderdeel van WRKLAB076. Zij bieden kandidaten de mogelijkheden om hun vaardigheden te ontdekken en te ontwikkelen. Samengevat was dit het resultaat van 2023:

- 600 medewerkers zijn begeleid bij hun werkzaamheden en hun persoonlijke ontwikkeling.
- Via WRKLAB076 zijn 83 praktijkonderzoeken uitgevoerd, waarvan 40 resulteerden in een vervolgadvis. Er is op jaarbasis ruimte voor 140 praktijkonderzoeken. Samen met de keten Participatie kijken we hoe we de capaciteit voor praktijkonderzoeken nog beter kunnen benutten.
- 116 inwoners (105,77 fte) hebben een beschut-werk-dienstverband. Vanuit het Rijk was de taakstelling voor de gemeente Breda in 2023 maximaal 109 fte. In 2023 zijn in totaal 16 inwoners geplaatst binnen een dienstverband beschut werk. Dit komt overeen met 12,43 fte. We hebben geen wachtlijst. We hebben de ruimte in de taakstelling bijna volledig benut.

Energie(armoede)

De wijziging van de Participatiewet voor de energietoeslag kreeg vanuit de landelijke wetgeving

niet direct een constructieve vertaling. Het college heeft inwoners via flankerend beleid ondersteund met de beschikbare rijksmiddelen. Daarnaast werden inwoners met hogere energielasten die niet in aanmerking kwamen voor de energietoeslag, vanuit het tijdelijk noodfonds ondersteund. Door de inrichting van een centraal (online) loket was de toegang laagdrempelig geregeld voor inwoners met een hulpvraag. Energiebespaarcoaches en energiefixers pakten de hulpvragen op en gaven gericht advies voor het verduurzamen van een woning. Dit waren de resultaten in 2023:

- 9706 inwoners hebben een energiebijdrage ontvangen.
- Er kwamen 85 aanvragen binnen bij het Tijdelijk Noodfonds Energie, waarvan er 30 zijn toegekend.
- 45 studenten kregen bijzondere bijstand vanwege hun energiekosten.
- Via het online loket kwamen 227 hulpvragen binnen.
- De energiebespaarcoaches en energiefixers legden 498 huisbezoeken af.

Schulden en preventie

Vroegsignalering staat centraal om hulpverleningstrajecten en regelingen te voorkomen. Dit resulteerde in 9040 meldingen. Door de ingerichte loketten zijn huur- en energiehulpvragen sneller in beeld gekomen. Daarnaast hebben we geïnvesteerd om recidive te voorkomen. Elk afgerond traject kan rekenen op minimaal 6 maanden nazorg en waar nodig langer. Daarnaast werd de wetswijziging MSNP (Minnelijke Schuldregeling Natuurlijke Personen) doorgevoerd. Hierdoor werd een MSNP-traject ingekort van 36 naar 18 maanden. Aanvullend heeft het college op basis hiervan besloten tot een afkoopregeling voor inwoners die op dat moment al 18 maanden of langer in de schuldsanering zaten, zodat er geen inwoner van Breda langer dan 18 maanden in de MSNP zit. Tot slot hebben we ondernemers met financiële zorgen ondersteund. De hoogte van het schuldbedrag van onze inwoners voordat ze in beeld komen bij de schuldhulpverlening is afgenomen. In het vervolg op de geleerde lessen en successen uit 2023 intensiveren we in 2024 de vroegsignalering, zodat inwoners met problematische schulden nog eerder in beeld komen en geholpen kunnen worden. Dit waren de resultaten in 2023:

- Voor 354 inwoners is het traject verkort of beëindigd naar aanleiding van de wetswijziging MSNP.
- 190 schuldregelingen werden beëindigd.
- We hebben 110 ondernemers gesproken en van 22 ondernemers zijn de schulden gesaneerd.

Inburgering en opvang statushouders

Meer dan 800 Oekraïense ontheemden hebben onderdak en begeleiding gekregen. Ongeveer 2500 asielzoekers zijn tijdelijk opgevangen in de noodopvang van het COA op Breepark (in het voorjaar en het najaar). In Koepel S zijn 78 minderjarige asielzoekers opgevangen.

Herijking tegenprestatie

We hebben onderzoek gedaan naar goede voorbeelden op het gebied van de tegenprestatie bij andere gemeenten. Met de uitkomsten en adviezen gaan we in 2024 aan de slag. Dit resulteert in een nieuwe naam en een andere invulling, conform de ingediende moties. In 2023 hebben 104 Bredanaars, conform de huidige richtlijnen, een tegenprestatie verricht.

Breday en Jongerenperspectieffonds

Breday heeft de samenwerking geïntensiveerd in samenwerking met de keten Jeugd en Wmo. Het college wil dat geen enkele jongere tussen wal en schip valt en dat zij altijd kunnen rekenen op een gedegen overgang van Jeugd naar Participatie en/of Wmo. Bij het Jongerenperspectieffonds zijn 3 groepen gestart. Voor deze jongeren met multiproblematiek werken we aan een schuldenvrije toekomst met perspectief. Dit varieert van scholing tot werk. De trajecten verlopen volgens planning en geen enkele jongere is tot dusver uitgevallen. Dit zijn de resultaten van 2023:

- Bij Breday kwamen 612 hulpvragen binnen, zowel online als offline (inloop op locatie).

- Op 31 december hadden we 266 jongeren die een uitkering ontvingen (tegenover 425 bij de start van Bredap in mei 2021).
- 30 jongeren volgen een traject bij het Jongerenperspectieffonds.

Doorontwikkeling Bredapas

We hebben onderzoek gedaan naar de mogelijke doorontwikkeling van de Bredapas en de digitalisering daarvan. Inmiddels ligt er een adviesrapport dat we uitwerken tot een projectvoorstel, zodat we snel aan de slag kunnen.

Arbeidsmarktregio West-Brabant

In de Arbeidsmarktregio West-Brabant bundelen 14 gemeenten, meerdere onderwijsinstellingen, sociale partners, SW-bedrijven en het UWV hun krachten. Werkzoekenden met een achterstand op de arbeidsmarkt worden actief geholpen om een baan te vinden en werkgevers kunnen bij één loket terecht. De gemeente Breda is de centrumgemeente en regievoerder. In 2023 zijn de deelnemers overeengekomen dat de samenwerking wordt voortgezet via de Meerjarenagenda Arbeidsmarktregio West-Brabant. De gesprekken over de benodigde samenwerkingsovereenkomst en een nieuw beleidsplan voor de periode 2024-2028 zijn medio 2023 gestart. De verwachting is dat dit proces in het voorjaar van 2024 is afgerond.

WAT ZIJN DE RISICO'S?

- een grote instroom (nieuwkomers) en een dalende uitstroom, waardoor het BUIG-budget onder druk komt te staan
- een stijgende inflatie of toenemende kosten voor levensonderhoud, waardoor inwoners met een bijstandsuitkering en/of lagere inkomens worden geconfronteerd met een armoedeval

INDICATOREN

Thema-indicatoren Leren, ontwikkelen en werken

Indicator Naam: Voortijdig schoolverlaters (Nr. 19)

Omschrijving: Percentage leerlingen tussen 12-23 jaar dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
2	2,1		1,8	2,4

Cijfers gaan over schooljaar 2021/2022. In deze cijfers is een lichte toename te zien. Als effect van corona zien we dat complexe casuïstiek is toegenomen waarop jeugdigen langer uitvallen. Landelijk zien we een vergelijkbare stijging.

Indicator Naam: Bijstandsuitkering (Nr. 20)

Omschrijving: Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
499	449,3	379,1	438,2	364,1

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde. In de afgelopen jaren is het aandeel personen met een bijstandsuitkering lager dan het gemiddelde van gemeenten van vergelijkbare grootte en iets hoger dan het landelijk gemiddelde.

Indicator Naam: Laaggeletterdheid (Nr. 21)

Omschrijving: Percentage laaggeletterden van het aantal totaal inwoners van 16 t/m 65 jaar

Bron: Onderzoeksrapport Regionale spreiding van geletterdheid in Nederland Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023

De uitkomsten van het uitgestelde Europese onderzoek zijn eind 2024 beschikbaar voor elk land. We spraken met de Raad af om te zoeken naar een andere informatiebron om deze indicator op te baseren. Er blijkt op dit moment geen andere informatiebron voor handen te zijn. Een mogelijk alternatieve indicator is het aantal inwoners dat in een bepaald jaar meedoet aan een activiteit om de taal- en andere basisvaardigheden te verbeteren. We vragen web-aanbieders binnen onze afspraken te registreren volgens de landelijke richtlijnen.

Productindicatoren Product Participatie

Indicator Naam: Uitstroom naar werk/zelfstandig ondernemerschap (Nr. 22)

Omschrijving: Aantal mensen dat uitstroomt naar werk of zelfstandig ondernemerschap (exclusief TOZO, BBV verkort)

Bron: Gemeente Breda, Suites voor het Sociaal Domein Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
364	516	445	400	383

In totaal zijn 383 kandidaten uitkeringsonafhankelijk geworden door middel van werk. De streefwaarde is bijna gerealiseerd. Vandaar dat streefwaarde voor de komende jaren in tact blijft.

Indicator Naam: Baanafspraken regio West-Brabant (Nr. 23)

Omschrijving: Aantal baanafspraken in de regio West-Brabant ten opzichte van nulmeting eind 2012

Bron: Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
1.571	1.822	2.163	4.000	2.302

Dit zijn voorlopige cijfers tot en met kwartaal 3. Het totale aantal voor 2023 is nog niet bekend. De streefwaarde wordt naar verwachting niet behaald. Deze regionale doelstelling is een gezamenlijke resultaatverplichting van werkgevers en overheid.

Indicator Naam: Beschut werk (Nr. 24)

Omschrijving: Aantal plaatsen beschut werk (in fte van 31 uur)

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: Aantal fte van 31 uur

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
77	88	76	109	105,77

Eind 2023 hadden in totaal 116 inwoners (105,77 fte) een Beschut Werk-dienstverband, waaronder 16 inwoners (12,43 fte) nieuw geplaatst. Vanuit het rijk was de taakstelling voor gemeente Breda in 2023 maximaal 109 fte. We hebben geen wachtlijst. We hebben de ruimte in de taakstelling bijna volledig benut.

Productindicatoren Product Sociale werkvoorziening

Indicator Naam: Sociale werkvoorziening (personen) (Nr. 26)

Omschrijving: Aantal personen dat begeleid wordt door de sociale werkvoorziening (WSW)

Bron: Gemeente Breda Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
1.015	997		625	903

In het verleden zijn niet alle medewerkers meegenomen in deze indicator. Eind 2023 waren er gemeentebreed 903 personen, 730 vallend onder Cao SW en 173 onder Cao Aan de Slag.

Productindicatoren Product Reïntegratie

Indicator Naam: Lopende re-integratievoorzieningen (Nr. 2209)

Omschrijving: Aantal inwoners van 15-64 jaar met een lopende re-integratievoorziening (per 10.000 inwoners). Het zijn voorzieningen die door een gemeente worden ingezet, nadat is vastgesteld dat iemand een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt).

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: Aantal per 10.000

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
149,8	159,8	160,3		164,3

Dit betreft een voorlopig cijfer. Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Productindicatoren Product Schuldhulpverlening

Indicator Naam: Vroegsignalering schuldenproblematiek (Nr. 2301)

Omschrijving: Aantal signalen van te laat of niet betaalde rekeningen van vaste lasten

Bron: Gemeente Breda, Inforing Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
		7.846	5.500 - 6.000	8.432

Deze toename is deels te verklaren door aanpassing van de werkwijze van vastelastpartners. Zij leveren eerder signalen aan. Aandachtspunt is dat er ook eindeleveringssignalen worden aangeleverd, wat in situaties kan zorgen dat achterstanden onterecht dubbel gemeld worden.

Indicator Naam: Hulpvragen geldzorgen en schulden (Nr. 27)

Omschrijving: Aantal hulpvragen voor een vorm van dienstverlening bij de afdeling schuldhulpverlening (die worden afgehandeld middels informatie en advies, budgetbeheer, doorverwijzing of een schuldregelingstraject)

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
790	963	890	1.150	950

Door meer inzet op vroegsignalering zien we hier sinds medio 2023 de aantallen toenemen. Aangezien dit pas begon in de tweede helft van 2023 vallen de totale aantallen over het hele jaar lager uit dan verwacht. In de tweede helft van 2023 is er een toename van 8,5% te zien tov het eerste half jaar. Als we het doortrekken naar een vergelijking over de eerste 8 weken van 2024 tov 2023 is het een toename van 23%.

Indicator Naam: Schuldregelingen (Nr. 28)

Omschrijving: Aantal gestarte schuldregelingstrajecten (die kunnen leiden tot schuldbemiddeling, saneringskrediet, WSNP of geen vervolg).

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant, Allegro Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
255	211	187	300	194

Met het vaststellen van de indicatie is er uitgegaan van een percentage van het aantal hulpvragen. Daarom was deze hoger geïndiceerd. We zien dat het percentage van het aantal schuldregelingen ten opzichte van het aantal hulpvragen juist afneemt, (2021 = 29,7% / 2022 = 25,7% / 2023 = 23,8%). Ook zien we dat de gemiddelde schuldenlast en het aantal schuldeisers per dossier afneemt. Dit heeft tot gevolg dat het aantal op te starten schuldregelingen verhoudingsgewijs afneemt. Dit draagt bij aan onze ambitie dat er in 2030 geen Bredanaars meer zijn met problematische schulden.

Indicator Naam: Budgetbeheer (Nr. 29)

Omschrijving: Aantal opgestarte budgetbeheertrajecten

Bron: Gemeente Breda, Kredietbank West-Brabant Meeteenheid: Aantal trajecten

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
407	391	397	165	256

De toename is het gevolg van: 1- toename in aantallen van statushouders die financieel ontzorgt worden. 2- het bieden van hulpverlening middels het jongerenperspectieffonds

Thema Leven

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- We hebben in 2023 grote stappen gezet voor de vorming van een Bredase gezondheidsvisie. Daarnaast hebben we een grote inspanning geleverd om in de lijn van de concept-gezondheidsvisie ook de doelen van de grote landelijke akkoorden (GALA en IZA) lokaal en regionaal te organiseren. Voor GALA hebben we een lokaal plan van aanpak ingediend dat naadloos aansluit op het Bredase leefstijlakkoord en de JOGG-aanpak (gezonde jeugd, gezonde toekomst) en dat raakvlakken heeft met de waardennetwerken op thema's als mantelzorg en het versterken

van de sociale basis. Eind 2023 hebben we het regioplan IZA ingediend, dat tot stand is gekomen in samenwerking met alle gemeenten in West-Brabant, zorg- en welzijnspartijen en CZ/VGZ. Voor beide akkoorden zijn SPUK-middelen ingezet. De GGD speelt in beide gevallen een belangrijke coördinerende rol.

- In 2023 is het tegengaan van overgewicht een belangrijke leidraad geweest in onze brede gezondheidsaanpak. Sporten en bewegen, gezonde voeding, niet roken, voldoende slaap en een goede omgang met stress dragen bij aan een goede gezondheid. Een gezonde leefstijl verkleint de kans op overgewicht en ziektes, en vergroot de kans om langer gezond te leven. Met onze JOGG-aanpak, projecten en initiatieven vanuit het Bredase Leefstijlakkoord en ons sportbeleid dragen we bij aan de ambitie om onze inwoners gezonde keuzes te laten maken.
- In het voorjaar heeft het college het Uitvoeringsprogramma Sport en Bewegen 2023-2026 vastgesteld. Daarmee geven we invulling aan de doelstellingen uit de sport- en beweegvisie 'Team Breda, visie op sport en bewegen 2017-2030.
- In september is Talentencentrum De Kragt geopend.
- Binnen het waardenetwerk Gezond en actief leven hebben de betrokken partners een plan opgesteld voor 2024. Dit plan is gericht op inwoners voor wie sporten en bewegen geen vanzelfsprekend onderdeel is van het dagelijks leven of die drempels ervaren om te gaan sporten en bewegen.
- Sportorganisaties met een accommodatie in eigendom kunnen gebruikmaken van ondersteunende regelingen voor verbouwingen, renovaties, nieuwbouw en/of verduurzaming.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

In 2023 hebben we de concept-gezondheidsvisie aan de stad voorgelegd. De reacties hierop worden nu verwerkt. Door de komst van de landelijke akkoorden GALA en IZA moesten we onze organisatie en werkwijze aanpassen. Daardoor is de oplevering van de gezondheidsvisie vertraagd. Die is nu voorzien in het tweede kwartaal van 2024. Beide landelijke akkoorden helpen om de gezondheidsvisie van Breda breder in te bedden en om de onderlinge samenhang goed aan te geven.

We hebben in 2023 het Lokaal Preventieakkoord en het Lokaal Sportakkoord gebundeld tot één leefstijlakkoord: Samen gezond, fit en veerkrachtig; Bredaas Leefstijlakkoord (2023-2026). De samenvoeging zorgt voor meer integraliteit en versterkt de lokale samenwerking tussen de partners. Vanuit het Bredaas Leefstijlakkoord hebben we in 2023 een subsidieregeling opengesteld. In totaal hebben we aan 20 initiatieven/projecten een subsidie toegekend. Deze zijn in 2023 gestart en mogen ook nog in 2024 uitgevoerd worden.

Verder hebben we onze JOGG-aanpak uitgevoerd. Dit programma investeert onder andere in het voorkomen van overgewicht in de leeftijdsgroep 0-23 jaar. Dit doen we door op verschillende elementen te focussen, zoals op een gezonde leefomgeving, voldoende bewegen, rookvrij leven en voldoende water drinken. In 2023 hebben we meerdere initiatieven en projecten georganiseerd, zoals moestuinieren en de aanleg van groene schoolpleinen. Ook hebben we een magazine gemaakt ter ere van het 12,5-jarig jubileum van JOGG en hebben we de Gouden Wortel gewonnen voor de meest schooltuinvriendelijke gemeente in Nederland.

Inwoners, sport- en beweegaanbieders, het maatschappelijk veld en andere beleidsterreinen zijn betrokken bij de manier waarop we deze acties uitvoeren, gefaseerd over de periode 2023-2026:

- We zijn gestart met een project om kinderen van 0 tot 4 jaar meer te laten bewegen. We willen ook meer aanbod voor deze doelgroep organiseren bij de sport- en beweegaanbieders.
- Vanuit het Leefstijlakkoord ontvingen 20 projecten subsidie, zoals beweegclinics voor ouderen.
- In totaal hebben 137 inwoners met een beperking een passende, structurele sportactiviteit gevonden.

- Basisscholen hebben een plan op maat gemaakt om kinderen meer te laten bewegen tijdens een schooldag.
- Het Sportleerbedrijf heeft in 2023 in totaal 185 studenten aan een stage in de sport geholpen en in totaal 303 studenten geholpen aan een passend keuzedeel. Via het partnerschap met Fontys Sportkunde waren 38 studenten 1 tot 2 dagen per week in Breda aan de slag met sport- en beweegstimulering voor diverse doelgroepen: in het primair onderwijs, bij zorgorganisaties, in de kinderopvang, in de wijk en bij de gemeente zelf.
- Het Jeugdfonds Sport en Cultuur betaalde voor 1439 kinderen en jongeren de contributie en 793 kinderen volgden zwemles via het fonds.
- De investeringsregeling voor de aanleg of aanpassing van buitensportvelden, kleedkamers en de toegankelijkheid, en voor investeringen in verduurzaming is opnieuw beschikbaar gesteld. Daar hebben inmiddels 3 verenigingen gebruik van gemaakt.
- We compenseerden de ozb vanwege de herwaardering van buitenaccommodaties.
- In de openbare ruimte zijn verschillende sportvoorzieningen in gebruik genomen, zoals boksplekken, een skateplek aan de Jacob Catssingel en een basketbalplek aan de Wandelakker.
- We organiseerden in 2023 verschillende netwerkbijeenkomsten onder de noemer 'De Kragt van Talent'. Daarmee wilden we talentontwikkeling naar een hoger niveau tillen. In De Kragt trinden sporttalenten van het RTC Atletiek, het RTC KTT-schaatsen, het RTC Handbal, de jeugd van NAC Breda en kunstschaatsers.
- Afgelopen zomer hebben het NK atletiek, het NK halve marathon (als onderdeel van de Singelloop) en het NK king of the court in Breda plaatsgevonden. Daarnaast was de Bredaille een groot succes: 461 mensen hebben er één ontvangen voor hun deelname aan 3 van de 5 lokale hardloopevenementen.
- We leggen de verbinding tussen gamen, digitalisering en sport in samenwerking met BUas en Breda. We intensiveren het gebruik van data om mensen digitaal te ondersteunen bij het sporten en bewegen.

RISICO'S

- De complexiteit van de GALA- en IZA-regelingen en de centrale rol van Breda daarin gaat gepaard met een verhoogd risico op rechtmatigheidsfouten. Daarom besteden we extra aandacht aan de governancestructuur en heldere afspraken vooraf over de verantwoording van de middelen die we vanuit het Rijk ontvangen.
- Beide regelingen vragen om extra kennis, expertise en ambtelijke capaciteit om ze op de juiste manier uit te kunnen voeren, terwijl daar beperkte extra middelen voor zijn. Dit kan leiden tot een herprioritering van onze ambities op het vlak van gezondheid.

INDICATOREN

Thema-indicatoren Leven

Indicator Naam: Tevreden over het leven (Nr. 30)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer tevredenheid met het leven

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
-----------------	-----------------	-----------------	-------------------	-----------------

7,7	7,7	7,8	7,8	7,8
-----	-----	-----	-----	-----

De streefwaarde is behaald, maar de indicator is te algemeen om conclusies aan te kunnen verbinden.

Indicator Naam: Structureel sporten (Nr. 31)

Omschrijving: Percentage inwoners (16+) dat structureel sport (minimaal 1x per week)

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
75	76	79	77	65

Het is op dit moment niet duidelijk waarom het percentage structurele sporters afgenomen is in 2023. In 2024 voeren we nader onderzoek uit naar sportdeelname.

Indicator Naam: Effect ondersteuning op kwaliteit van leven (Nr. 34)

Omschrijving: Percentage Wmo-cliënten dat het helemaal eens of eens is met de stelling 'Door de ondersteuning die ik krijg heb ik een betere kwaliteit van leven'

Bron: CEO WMO Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
75	77	77	75 tot 80	76

Realisatiecijfer 2023 is afkomstig uit het Client ervaringsonderzoek (CEO WMO) dat is gehouden in 2023. Het onderzoek is – net als andere jaren – uitgevoerd onder cliënten met een verstrekking in het voorafgaande jaar (2022).

Productindicatoren Product Sportbeleid

Indicator Naam: Niet-wekelijkse sporters (Nr. 36)

Omschrijving: Percentage inwoners van 19 jaar en ouder dat NIET minstens één keer per week aan sport doet

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV Meeteenheid: %

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
42,3		40,6		

Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen maar bepaalt hierop geen streefwaarde. De gemeente stuurt op basis van de andere indicator over sporten (nr 31) : structureel sporten.

Productindicatoren Product Volksgezondheid

Indicator Naam: Gezondheidsbeleving (Nr. 35)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer voor de lichamelijke gezondheid

Bron: Stadsenquête Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
7,7	7,5	7,5	7,3 - 7,7	7,4

Als gevolg van corona was er een kleine daling zichtbaar in dit cijfer in 2021. Deze licht dalende trend zet in 2023 nog door. Onduidelijk is in hoeverre dit nog verband houdt met (de gevolgen van) corona.

Thema Ontmoeten

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

In de dorpen en wijken hebben we in 2023 grotere en kleinere uitdagingen aangepakt en kansen verzilverd. Zo kreeg de energietransitie door de hoge gasprijzen een impuls: veel bewoners klopten aan bij de buurtpunten en de spreekuren in de wijk met vragen over subsidiemogelijkheden en ondersteuning. Bewoners met wie we anders moeizaam contact kunnen leggen, kwamen met krantenartikelen over subsidieregelingen in de hand bij het buurtpunt binnen. Vanuit het wijkgericht werken worden zulke contacten benut om het aanbod in de wijk onder de aandacht te brengen. In 2023 zijn netwerken van actieve bewoners verder versterkt, onder meer door wijkwebsites te ondersteunen en ontmoetingen te faciliteren. Vanuit deze netwerken hebben de dorps- en wijkplatforms een groeiend aantal bewonersinitiatieven besproken. De invulling van deze initiatieven geeft een beeld van het sentiment in de dorpen en wijken. Op plaatsen waar we zien dat deze initiatieven vooral betrekking hebben op gezamenlijke

activiteiten in de buurt, zien we dit als een signaal dat er ruimte is om initiatiefracht in te zetten voor ontmoeting. We zien ook initiatieven die zich richten op een structureel activiteitenaanbod voor kwetsbare doelgroepen, waarin we een behoefte zien aan aanvulling van de reguliere inzet vanuit de verenigingen en het welzijnswerk. Faciliteiten om ontmoeting beter mogelijk te maken (zoals het opknappen van een biljarttafel of een nieuw keukenblok) ondersteunen we vanuit deze gedachte. Ingrepen in de buitenruimte, zoals mozaïekbanken en jeu-de-boulesbanen, stemmen we af op de behoefte en deze grijpen we aan om duurzame sociale verbanden te versterken.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

In 2023 hebben we onze inzet in de dorpen en wijken doorgezet. De wijkinstrumenten die we daarvoor gebruiken, bieden daarvoor voldoende houvast. We zagen een stijging van het aantal wijkinitiatieven en wijkdeals. De samenwerking met de wijkraden en de inzet op wijkplatforms groeit. De wijkagenda's worden steeds meer afgestemd op hun samenhang met de bouwstenen in Verbeter Breda. In Heusdenhout en Tuinzigt zijn we gestart met het maken van een wijkplan. Het aantal buurtpunten is gestegen: in Brabantpark is op initiatief van de woningcorporaties en de gemeente een nieuw buurtpunt geopend en in de Haagse Beemden is het buurtpunt een initiatief van Netwerk Haagse Beemden. Via de buurtpunten zijn wijkprofessionals steeds beter te vinden. Wel zien we door deze ontwikkelingen dat in de dorpen en wijken de eigenheid steeds meer in de wijkinstrumenten doorklinkt. In 2024 gaan we de wijkinstrumenten opnieuw en in samenhang met elkaar beschrijven. Deze ambitie nemen we op in de begroting voor 2025 en we starten met de voorbereidingen.

Wijkdeals

In 2023 is het aantal wijkdeals verder toegenomen. Dat komt doordat de gemeente dit aanbod om de openbare ruimte in zelfbeheer te nemen actief aanbiedt. Dat doen we bijvoorbeeld als bewoners een groenstrook anders in willen richten of een stoep willen vergroenen. Wij sluiten dan graag een wijkdeal, omdat we hiermee op een wederkerige manier invulling kunnen geven aan de wensen in de buurt. Daarnaast leveren de wijkdeals een zichtbare bijdrage aan de Stad in een Park. Tegelijk stoppen er relatief weinig wijkdeals, wat de gestage groei verklaart.

Wijk- en dorpsplatforms

De wijk- en dorpsplatforms hebben in 2023 gezamenlijk ruim 200 wijkinitiatieven besproken, wat een mooie toename is. Hierbij zien we verschillen tussen de platforms: sommige platforms bespreken ook de ontwikkelingen in het dorp of de wijk en andere beperken zich tot de initiatieven – en komen alleen bij elkaar als er een aanvraag wordt ingediend. In een enkel geval heeft het wijkplatform een make-over gehad als wijkcafé. Op verzoek van de bewoners in het platform wordt zo maatwerk geleverd bij de ontwikkeling van deze overlegvorm.

Wijk- en dorpsraden

In maart 2023 is het nieuwe uitvoeringsakkoord tussen het college en de wijk- en dorpsraden ondertekend. Dit akkoord bevestigt de wederzijdse intentie om te investeren in de relatie. Dit betaalt zich uit in een toenemende participatie van de dorps- en wijkraden. Zo waren zij in 2023 onder meer betrokken bij participatietrajecten over toegankelijkheid, de woonvisie, het meerjarenprogramma veiligheid en wijkspecifieke ontwikkelingen, zoals de wijkbibliotheek Hoge Vucht en bouwontwikkelingen in de dorpen en wijken.

Burger- en buurtinitiatieven

Bij ontwikkelingen in de wijk of het dorp betrekken we belanghebbende en geïnteresseerde (groepen) bewoners. Dat doen we bij de herinrichting van de openbare ruimte, maar ook bij ingrepen om meer groen toe te voegen om regenwater af te voeren. Initiatieven om bij deze ingrepen bijvoorbeeld een jeu-de-boulesbaan toe te voegen, of een bepaald trottoir in stand te houden vanwege schoolroutes of een hondenuitlaatplek dragen bij aan prettig wonen. Ook pasten we in 2023 participatietrajecten toe rond het inpassen van de daklozenhuisvesting en het traject om de haalbaarheid van tijdelijke woningbouw te onderzoeken.

Aandachtswijken en Verbeter Breda

In 2023 zijn de wijkagenda's succesvol uitgevoerd. Die begonnen zich voor 2023 toe te spitsen op de bouwstenen in Verbeter Breda. We hebben ook gewerkt aan de wijkagenda's voor 2024. Die liggen in lijn met de bouwstenen en geven zo invulling aan concrete vragen die samen met

bewoners en wijkpartners worden opgepakt. Activiteiten als de Buurtcamping Hoge Vucht krijgen vanwege hun succes een structureel karakter.

Wijk- en dorpscentra

De buurthuizen zijn betrokken bij een beleidsherziening die in 2024 wordt afgerond. Uit gesprekken met de beheerders van de buurthuizen komt naar voren dat de ingeslagen weg goed past bij Breda. In een aantal aandachtswijken blijkt het echter lastig om alle aspecten van de exploitatie met vrijwilligers vorm te geven. Daar bestaat een behoefte aan een vorm van professioneel/betaald beheer. Hier geven we op basis van maatwerk invulling aan. De voortgang wordt regelmatig besproken door de medewerkers van Vastgoed (in de rol van eigenaar) en de wijkambtenaren. In 2023 kwamen de buurthuizen in aanmerking voor een ondersteuning vanwege hun energielasten. Dit loopt door in 2024. De gesprekken over een juiste ondersteuning van de wijk- en dorpscentra en het onderzoek daarnaar zijn nog niet afgerond en lopen door in 2024.

Speelplekken

Er is een speelkaart gemaakt, waarop alle speelplekken van Breda te vinden zijn. Deze kaart is verspreid via de consultatiebureaus, boerderij Wolfslaar, het stadskantoor en De Nieuwe Veste. Ook zijn alle Bredase speelplekken digitaal terug te vinden via de website playadvisor.co. In samenwerking met stichting Doessouf is de speelplek aan de Oostmallestraat ingericht tot samenspeelplek, waar kinderen met en zonder beperking samen kunnen spelen. In Geeren-Zuid is op verzoek van jongeren en in overleg met de buurt een voetbalkooi gerealiseerd.

Dierenweides

In 2023 hebben we de dierenweides en kinderboerderijen in de dorpen en wijken gesteund met een subsidie. Daarbij merken we dat de structurele aandacht voor een duurzame toekomst breder gaat dan de ontmoetingsfunctie en het dierenwelzijnsaspect. Dit zijn plekken waar de Stad in een Park wordt ervaren. Daarom maken we onze nieuwe beleidskeuzes breder en hebben we eind 2023 gewerkt aan een invulling van deze plekken die aansluit bij de ambities binnen Verbeter Breda, Stad in een Park en de gezondheidsvisie.

RISICO'S

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Thema-indicatoren Ontmoeten

Indicator Naam: Sociale cohesie (Nr. 37)

Omschrijving: Score sociale cohesie

Bron: Inwonersenquête (buurtenquête) Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
	6,1		6,2	6

We zien een lichte afname in de score sociale cohesie, waar we ons een stijging tot doel hadden gesteld. Helaas past deze daling in de score in het beeld van polarisatie en groeiende tegenstellingen. Het versterken van sociale cohesie is een belangrijk doel in het bevorderen van ontmoeting. We zien in deze daling extra aanleiding om dit doel nog meer centraal te stellen bij de inzet van instrumenten als wijksubsidies en andere maatregelen op dorps- en wijkniveau.

Productindicatoren Product Wijkaanpak

Indicator Naam: Leefbaarheidsinitiatieven vanuit bewoners (Nr. 38)

Omschrijving: Aantal ingediende leefbaarheidsinitiatieven van bewoners (fysiek, sociaal, overlast en/of veiligheid)

Bron: Gemeente Breda, Wijkzaken Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
143	121	137	220	209

Het aantal leefbaarheidsinitiatieven neemt na de dip tijdens Corona weer toe. Er is ten opzichte van de streefwaarde en in financieel opzicht nog enige ruimte voor verdere groei.

Indicator Naam: Wijkdeals (Nr. 39)

Omschrijving: Aantal initiatieven van bewoners(groepen) die zich richten op onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte (opgeteld aantal vanaf 2012). De gemeente biedt hierbij hulp in de vorm van een vergoeding, materiaal of in de organisatie.

Bron: Gemeente Breda, Wijkzaken Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Streefwaarde 2023	Realisatie 2023
407	471	532	450	581

In 2023 is het aantal Wijkdeals met 49 toegenomen. We zijn trots dat Wijkdeals lange tijd blijven bestaan. De interesse vanuit bewoners blijft groeien. Ook in 2023 zijn er maar weinig Wijkdeals beëindigd, terwijl het animo doorgroeit.

DE KOSTEN VAN DIT PROGRAMMA

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Jaarrekening 2023	Afwijking 2023
Lasten				
Opgroeien	107.487	109.012	129.926	-20.913
Betrokken zijn	59.551	60.510	63.394	-2.884
Thuis	52.801	60.514	53.176	7.338
Leren, ontwikkelen en werken	113.436	139.078	145.063	-5.984
Leven	8.873	17.151	14.916	2.235
Ontmoeten	4.101	22.767	21.800	967
Reserve investeringen sportverenigingen	300	1.000	1.000	0
Reserve vrouwenopvang	0	0	0	0
Exploitatiereserve programma 1	0	1.373	1.373	0
Totaal Lasten	346.548	411.406	430.648	-19.242
Baten				
Opgroeien	46.949	47.363	56.169	-8.806
Betrokken zijn	2.078	2.861	2.654	207
Thuis	4.550	5.298	5.473	-175
Leren, ontwikkelen en werken	77.929	86.007	94.580	-8.572
Leven	119	8.356	7.223	1.133
Ontmoeten	0	18.088	20.447	-2.359
Reserve investeringen sportverenigingen	300	1.000	264	736
Algemene reserve programma 1	0	950	185	765
Exploitatiereserve programma 1	4.019	21.903	13.869	8.034
Totaal Baten	135.944	191.826	200.862	-9.036

Exploitatie	Primaire begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Jaarrekening 2023	Afwijking 2023
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	210.604	219.580	229.786	-10.206

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

De afwijking ten opzichte van de begroting 2023 is € -10,2 miljoen. Hiervan is € 1,1 miljoen opgenomen voor verzoeken voor budgetoverheveling en resultaatbestemming.

Opgroeien (resultaat: € -12,1 miljoen)

- Familie-Jeugdhulp (€ -9,0 miljoen)**
 Steeds meer jongeren maken gebruik van ambulante jeugdhulp. Ook de gedeclareerde kosten per jeugdige nemen toe, mede door de indexering van de tarieven. Daarnaast is er een pakket aan beheers- en verbetermaatregelen. De beoogde kostenreductie van € 2,8 miljoen, die is ingevoerd in 2018, wordt niet gehaald doordat de beheersmaatregelen onvoldoende effect hebben door de sterke toename van het aantal cliënten.
- Personele capaciteit (€ -1,5 miljoen)**
 Door de groei van het aantal cliënten wordt er meer personele capaciteit ingezet, onder andere voor de lokale toegangsfunctie.
- Jeugdgezondheidszorg (€ -0,7 miljoen)**
 De kosten voor de uitvoering van deze wettelijke taak vallen bij JONG JGZ incidenteel hoger uit dan begroot (€ 0,7 miljoen).
- Regionale samenwerking (€ -0,6 miljoen)**
 Voor diverse samenwerkingsverbanden in de regio betalen wij een extra bijdrage vanwege de stijgende kosten (zoals loon- en inhuurkosten). Het gaat onder meer om het Crisisinterventieteam, het Jeugdadviesteam, de Norm voor Opdrachtgeverschap en de uitvoeringskosten voor het samenwerkingsverband West-Brabant-Oost (WBO).
- Financiële steunaanbieders (€ -0,3 miljoen)**
 Jeugdbescherming Brabant (JBB) bleek een financiële impuls nodig te hebben om onder andere de kwaliteit, het personeel en de financiële zaken op orde te brengen. We hebben besloten om JBB (samen met 5 andere jeugdhulpregio's, waaronder WBO) in staat te stellen om de organisatie structureel op orde te brengen. Daarmee borgen we de uitvoering van een goede jeugdbescherming en jeugdreclassering. De financiële impuls/incidentele bijdrage vanuit Breda bedraagt € 0,2 miljoen. Voor Almata is een continuïteitsbijdrage van € 0,1 miljoen beschikbaar gesteld.
- Onderwijs (€ -0,3 miljoen)**
 Voor het leerlingenvervoer zijn we halverwege het jaar overgestapt naar een andere vervoerder. Deze bleek bij de start van het schooljaar niet in staat om het programma van eisen na te leven. Dit zorgde voor problemen met het leerlingenvervoer in Breda. Bij de bestuursrapportage hadden we gerekend op een tekort van € 1,1 miljoen. Doordat er minder werd gereden, viel het tekort met € 0,4 miljoen een stuk lager uit. Daarnaast is er een tekort binnen de deelname aan het RBL van € -0,4 miljoen. In de afgelopen jaren werd het tekort afgedekt door de uitvoeringsorganisatie RBL (Jeugd) en niet doorberekend aan de regiogemeenten. Ook werd er ingehuurd om de capaciteit van het onderwijspersoneel te versterken, wat zorgde voor € -0,2 miljoen tekort. Ten slotte was er € -0,15 miljoen tekort binnen het project ZonMw. Daar staat tegenover dat er middelen worden overgehouden op de decentrale uitkering peuteropvang (€ 0,4 miljoen) doordat die bekostigd kon worden uit middelen OAB. Andere positieve posten waren de algemene middelen Leert (door de terugbetaling van een subsidie van € 0,2 miljoen), middelen vanuit het onderwijs (€ 0,15 miljoen) en € 0,1 miljoen aan resultaat op de regiomiddelen voor

laaggeletterdheid. We stellen voor om dit bedrag naar volgend jaar over te hevelen. Deze middelen zijn bedoeld voor de aanpak van laaggeletterdheid via het regionale plan 2020-2024.

Betrokken zijn (resultaat: € -3,4 miljoen)

- Wmo-voorzieningen (€ -2,4 miljoen)
Het resultaat wordt grotendeels veroorzaakt doordat de indexering van de Wmo-tarieven gemiddeld 5% hoger is dan de toegepaste indexering van 2,9% in de begroting.

Bedragen x € 1 miljoen

Wmo-voorziening	Bedrag
Huishoudelijke ondersteuning	-0,8
Vervoers- en woonvoorzieningen	-0,8
Begeleiding	-0,5
Kleinschalig collectie taxivervoer	-0,3

- Capaciteit (€ -1,5 miljoen)
Mede door de aanzuigende werking die het abonnementstarief voor huishoudelijke ondersteuning de afgelopen jaren had, is er meer personele capaciteit ingezet. Dit betreft onder meer tijdelijke inhuurkrachten.
- Subsidies en projectgelden (€ 0,5 miljoen)
Het positieve resultaat bestaat uit verschillende posten:
 - Subsidies van de thematafel Zorg voor elkaar zijn toegeschreven aan het Integraal Zorgakkoord (IZA). Hierdoor zijn lokale middelen vrijgespeeld (€ 0,4 miljoen).
 - De subsidie voor het faciliteren van woon- en zorginitiatieven is niet volledig uitgegeven. Dit leidt tot een resultaat van € 0,2 miljoen. Deze post is echter resultaatneutraal, omdat deze € 0,2 miljoen niet wordt onttrokken uit de exploitatiereserve. Het budget voor het faciliteren van woon- en zorginitiatieven is toegevoegd vanuit de exploitatiereserve. Het restant wordt conform de resultaatbestemming 2022 ingezet in 2024.
 - Overige posten en projectgelden hadden een positief resultaat van € 0,1 miljoen.

Thuis (resultaat: € 3,3 miljoen)

- Maatschappelijke opvang (€ 0,4 miljoen)
Voor maatschappelijke opvang is € 3,2 miljoen toegevoegd aan het budget vanuit de exploitatiereserve (incidentele regionale middelen). De uitgaven waren lager dan begroot, waardoor er geen onttrekking uit de exploitatiereserve hoefde plaats te vinden. Inclusief het resultaat op de exploitatiereserve is het resultaat € 0,4 miljoen. Conform de resultaatbestemming 2022 en de uitgangspunten van het regionaal beleidskader 'Een (t)huis = een zorg minder' financieren we de activiteiten voor maatschappelijke opvang, oggz en verslavingspreventie deels uit structurele rijksmiddelen en deels uit incidentele middelen voor de regionale uitgaven voor 2024 en 2025. De lagere kosten worden vooral veroorzaakt door € 1 miljoen aan subsidies die ten laste is gebracht van het Integraal Zorgakkoord (SPUK IZA). Het restant van € 0,4 miljoen stellen we voor als budgetoverheveling naar 2024. Voor maatschappelijke opvang in de regio voert de gemeente Breda deze taak uit als centrumgemeente.
- Beschermd wonen (€ 2,9 miljoen)
Het resultaat betreft ons aandeel in de centrumregeling Beschermd Wonen regio Breda. Dit zijn een aantal oorzaken van dit resultaat:

- Na de vaststelling van de begroting door de gemeenschappelijke regeling is de omvang van de integratie-uitkering beschermd wonen 2 keer in omvang gestegen door loon- en prijsbijstelling en de volume-indexatie. Het betreft hier een totaalbedrag van € 4,7 miljoen (waarvan ons aandeel ongeveer 50% is).
- Daarnaast is er een subsidieregeling beschikbaar voor regionale ambulantisering in de regio Breda (€ 1 miljoen). Het aantal subsidieaanvragen voor 2023 bleef achter (waarbij ons aandeel ongeveer 50% was).
- Het aantal cliënten is afgenomen. Bij de begroting 2023 was rekening gehouden met een lichte stijging/stabilisatie.
- Gemeenschappelijke regeling Geweld in afhankelijkheidsrelaties (€ 0)
Voor de gemeenschappelijke regeling Geweld in afhankelijkheidsrelaties is € 1,7 miljoen toegevoegd aan het budget vanuit de exploitatiereserve (regionale middelen). De uitgaven bleken lager en de inkomsten waren hoger dan begroot. Daardoor hoeven we € 0,8 miljoen minder te onttrekken uit de exploitatiereserve. Inclusief het resultaat op de exploitatiereserve is het resultaat neutraal. Conform de resultaatbestemming 2022 wordt het restant van de exploitatiereserve ingezet in 2024. Daarbij is de afspraak dat deze middelen beschikbaar blijven voor de gemeenschappelijke regeling. De extra inkomsten worden veroorzaakt door een bijdrage vanuit de Regio West-Brabant-West (€ 0,3 miljoen). De lagere uitgaven (€ 0,5 miljoen) komen vooral vanuit projectgelden en werkbudgetten waarvan het bestedingsdoel naar 2024 is verschoven.

Leren, ontwikkelen en werken (resultaat: € - 1,6 miljoen)

- Wet Buig (€ -0,7 miljoen)
In 2023 zagen we een lichte stijging van het aantal bijstandsuitkeringen (van 4070 naar 4141) en hogere uitgaven voor de loonkostensubsidies. Het definitieve budget voor Buig 2023 (€ 73,4 miljoen) is hierdoor overschreden met een bedrag van € 1,3 miljoen. De opbrengsten vanuit de post 'terugvordering en verhaal Wet Buig' en de mutatie in de voorziening 'dubieuze debiteuren' leverden een resultaat op van € 0,6 miljoen. Per saldo resteert een resultaat van € -0,7 miljoen.
- Ombuiging werk & inkomen (€ -2,1 miljoen)
Door een fors financieel resultaat op het gebied van werk & inkomen in de afgelopen jaren, hadden we in het bestuursakkoord gerekend op een voordeel van € 3 miljoen in 2023, aflopend naar € 0,5 miljoen in 2026. Dit financiële resultaat is in eerdere jaren vooral behaald door incidentele meevallers.
- Toezicht en handhaving Wet kinderopvang (€ 0,1 miljoen)
De gemeente is formeel verantwoordelijk voor het toezicht op de kinderopvang en heeft dit belegd bij de GGD. Na het intensiveren van het toezicht op de kinderopvang resteert er nog een bedrag van ongeveer € 0,1 miljoen. Dit bedrag is bestemd voor een extra kwaliteitsimpuls. Naar verwachting vindt die volgend jaar plaats, waardoor dit bedrag nu overblijft.
- Regionaal arbeidsmarktbeleid (€ 0,5 miljoen)
Momenteel werken we aan de oplevering van een meerjarig beleidsplan (2024-2028) en een uitvoeringsplan (2024-2026). Hierin staan programmalijnen, projecten, activiteiten en de benodigde middelen. Zodra deze plannen zijn vastgesteld, is er ook een akkoord voor de uitnutting van de beschikbare regionale middelen. We stellen voor om € 2,9 miljoen over te hevelen naar 2024 (en verder). Hiervan is een bedrag van € 2,4 miljoen budgettair neutraal doordat de lagere uitgaven ook een lagere uitname uit de reserve tot gevolg hebben.
- Afdeling Werk (€ 0,5 miljoen)
Dit resultaat wordt mede veroorzaakt door extra omzet, onder meer door de indexering van de tarieven (zoals die contractueel is vastgelegd). De tarieven zijn geïndexeerd na de vaststelling van de begroting.

- (Afloop) SW-subsidie (€ 0,3 miljoen)
Voor 2023 is het totaalbudget voor de loonkosten van de SW-medewerkers binnen de diverse afdelingen toereikend. Daardoor vormt deze € 0,3 miljoen een positief resultaat.
- Wet inburgering (€ 0,5 miljoen)
Bij de uitvoering van de Wet inburgering en diverse inburgeringsvoorzieningen, zoals Brede intake/PIP, bleven in 2023 gelden over. De nieuwe (Europese) aanbesteding heeft tot een vertraging geleid. Daarnaast waren er extra middelen vanuit het Rijk, die niet helemaal nodig waren. Van het totaal beschikbare budget van € 1,9 miljoen is een bedrag van zo'n € 0,5 miljoen niet gebruikt.
- Bedrijfsvoering Participatie (€ -0,8 miljoen)
Door de extra inzet van personeel en (duurdere) uitzendkrachten is het saldo van de bedrijfsvoering € -0,8 miljoen.
- Bewindvoering (€ 0,1 miljoen)
Het budget voor de 2 gemeentelijke bewindvoerders is niet volledig uitgenut doordat 2 bewindvoerders zijn gestart per 1 oktober. Er resteert een bedrag van € 0,1 miljoen.
- Ondersteuning energiekosten studenten 2023 (€ 0)
Studenten met een laag inkomen en aantoonbare energielasten kunnen een beroep doen op de bijzondere bijstand. Breda heeft hiervoor van het Rijk een bedrag van € 0,7 miljoen ontvangen. In 2023 is hier weinig gebruik van gemaakt. Er resteert een bedrag van € 0,65 miljoen. In het gewijzigde wetsvoorstel Energietoeslag 2023 is landelijk een oplossing gevonden voor studenten die te maken hebben met verhoogde energiekosten. DUO verstrekt hiervoor een gift van € 400. Het resultaat van € 0,65 miljoen is budgettair neutraal doordat de lagere uitgaven ook een lagere uitname uit de reserve tot gevolg hebben.
- Energiepakket gemeente Breda voor bewoners (€ 0)
Binnen Participatie zijn de volgende projecten opgenomen: uitbreiding sociale energiecoaches (€ 0,2 miljoen), noodfonds bewoners (€ 0,25 miljoen) en personele inzet energiepakket bewoners (€ 0,3 miljoen). De 13 sociale energiecoaches die in 2023 zijn gestart, worden nog bekostigd vanuit het Rijk. Hierdoor zijn de gemeentelijke middelen nog niet aangesproken. Het gemeentelijk noodfonds bewoners was operationeel tussen 1 april en 31 december. Er zijn 30 toekenningen geweest en de uitgaven zijn met € 8700 minimaal. De personele inzet wordt eerst door eigen medewerkers gedaan. Pas bij een sterke toename van het aantal ondersteuningsaanvragen wordt het aanvullende budget aangesproken. In 2023 is 1 fte (€ 84.000) ten laste van dit budget gebracht. Omdat er minder uitgaven zijn geweest, vindt er een lagere uitname uit de algemene reserve plaats. Hierdoor is het resultaat budgettair neutraal.
- Schuldenafkoopfonds (SAF, € 0)
Van het beschikbare budget van € 0,27 miljoen resteert een bedrag van € 0,17 miljoen. De uitgaven zijn achtergebleven, omdat er ook andere mogelijkheden dan het SAF waren, zoals 'hulp bij energiekosten' en het 'potje schrijnende situaties'. Daarnaast beginnen de verbeterde inzet op vroegsignalering en monitoring, en nazorg hun vruchten af te werpen. Wel verwachten we de komende jaren een stijging, omdat het aantal vroegsignaleringen sterk blijft stijgen. Daarnaast vervalt de energietoeslag, terwijl de energierekeningen hoog blijven. Conform de afspraak in het beleidsplan Armoede en schulden blijft het bedrag van € 0,17 miljoen gereserveerd in het fonds. (Dit is budgettair neutraal, omdat lagere uitgaven ook een lagere uitname uit de reserve betekenen.)
- MAM-fonds (€ 0)
Bij de jaarrekening 2022 zijn de resterende MAM-gelden overgeheveld naar 2023 om schuldhelpverlening te kunnen bieden aan ondernemers met (dreigende) problematische schulden. Voor het opzetten van deze expertise in de reguliere dienstverlening is € 0,35 miljoen beschikbaar. De kosten worden onder meer veroorzaakt door de aanschaf- en opleidingskosten voor een nieuw systeem. Door vertraging in het aanbestedingstraject is er dit jaar € 0,11 miljoen uitgegeven. Het resterende bedrag van € 0,24 miljoen volgt in 2024. (Dit is budgettair

neutraal, omdat er ook maar een uitname van € 0,11 miljoen uit de reserve hoeft plaats te vinden.)

Leven (resultaat: € 0,4 miljoen)

- **Volksgezondheid (€ 0,3 miljoen)**
Het positieve resultaat bij Volksgezond komt doordat er SPUK-middelen vanuit het IZA en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zijn ingezet om lokale initiatieven te financieren. Hierdoor zijn lokale middelen vrijgespeeld. Voor € 0,15 miljoen wordt een budgetoverheveling voorgesteld voor het inzetten van extra capaciteit. Er zijn enkele flinke (landelijke) beleidsopgaven toegevoegd aan het gezondheidspakket, zoals het IZA, het GALA, gezondheid in relatie tot de Omgevingswet, 5 ketenaanpakken en de nieuwe gezondheidsvisie. Deze zijn dermate groot dat we in ieder geval in 2024 extra capaciteit nodig hebben.
- **Sportbeleid (€ 0,1 miljoen)**
Vanuit de reserve sportinvesteringen is € 1 miljoen toegevoegd aan de begroting van sportbeleid. De uitgaven zijn afhankelijk van het aantal aanvragen door sportverenigingen. Er waren minder aanvragen dan verwacht, waardoor € 0,7 miljoen niet is ingezet. Hierdoor is het resultaat inclusief de mutatie van de reserve sportinvesteringen € 0,1 miljoen. Dit positieve resultaat wordt veroorzaakt door diverse projectbudgetten.

Ontmoeten (resultaat: € 3,2 miljoen)

- **Wijkaanpak (€ 0,26 miljoen)**
We hebben de helft van het energiepakket gerealiseerd, waardoor € 0,1 miljoen niet is uitgegeven. Een aantal buurthuizen hadden namelijk een vast energiecontract. Omdat er minder uitgaven worden verwacht, vindt er een lagere uitname uit de reserve plaats. Hierdoor is het resultaat budgettair neutraal. Daarnaast is zo'n € 0,23 miljoen niet uitgegeven voor speelvoorzieningen. Dit betreft een onderuitnutting voor sport in de openbare ruimte. Daarnaast is een areaaluitbreiding toegevoegd na de vaststelling van de bestuursrapportage, waardoor een volledige uitnutting niet mogelijk was. Het resterende bedrag betreft een afwijking op de wijkplatforms. Tegelijkertijd zien we een stijgende lijn in het aantal aanvragen voor wijkinitiatieven (zie de indicator).
- **Opvang vluchtelingen (€ 2,96 miljoen)**
Voor de opvang van ontheemde Oekraïners hebben we 2 locaties in Breda. De uitgaven hiervoor waren € 16,4 miljoen. In de begroting was initieel een forse kostenpost opgenomen voor elektriciteit en warmte. Door de verlaagde energieprijzen en het beperkte verbruik vielen de daadwerkelijke uitgaven mee. Gemeenten ontvangen vanuit het Rijk een normbedrag voor de opvang van ontheemde Oekraïners. Op basis van het aantal opgevangen personen in Breda was de ontvangen subsidie in 2023 € 19,3 miljoen.

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Beschikbare investeringen	Verwachte uitgaven 2023	Werkelijke uitgaven tm 2023	Onderuitnutting uitgaven 2023	Vrijval 2023	Nog beschikbaar eind 2023
Vitaal en Sociaal Breda						
Wijkontwikkeling	255	255	8	247		247
Speelvoorzieningen	721	521	756	-235		-35
Totaal	976	776	764	12	0	212

Wijkontwikkeling

Project Linie-Zuid heeft vertraging opgelopen vanwege het uitlopen van het Europese deel. Het

uitwerken van de potentiële maatregelen en de impact daarvan bij de Europese partners duurde langer dan verwacht.

Speeltoestellen

We hebben in 2023 € 0,2 miljoen meer kunnen investeren dan gepland. Door de vervanging van een Cruifcourt is het krediet met € 0,04 miljoen overschreden.

RESERVES

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Stand 1-1-2023	Bedrag mutaties 2023	Stand 31-12-2023
Investerings sportverenigingen	0	736	736
Vrouwenopvang	1.072	0	1.072
Algemene reserve programma 1	950	-185	765
Exploitatiereserve programma 1	11.946	-7.868	4.078
Totaal	13.967	-7.316	6.651

Reserve investeringen sportverenigingen

De mutatie heeft betrekking op een dotatie van € 1 miljoen aan deze reserve en een onttrekking van € 0,25 miljoen uit deze reserve. De onttrekking heeft te maken met een investeringsregeling die door sportverenigingen is aangesproken.

Reserve vrouwenopvang

Deze reserve betreft de noodzakelijke vernieuwing/verbouwing van de vrouwenopvangvoorziening aan de Assumbrugstraat. Zodra Safegroup aangeeft wanneer ze starten met de volgende fase van de verbouwing, komt er een verzoek tot onttrekking van deze reserve.

Algemene reserve programma 1

De mutaties in de algemene reserve betreffen uitgaven in het kader van het energiepakket 2023 voor bewoners en de wijkaanpak. Deze uitgaven zijn minimaal, omdat er ook rijksmiddelen beschikbaar waren. Deze zijn als eerste ingezet.

Exploitatiereserve programma 1

De mutaties in de exploitatiereserve betreffen uitgaven voor diverse posten vanuit voorgaande budgetoverhevelingen. Bij de verschillende thema's zijn de grootste posten toegelicht. Daarnaast gaat het om toevoegingen van gelden die zijn ontvangen in 2023 en die pas in 2024 nodig zijn.

VOORZIENINGEN

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Stand 1-1-2023	Bedrag mutaties 2023	Stand 31-12-2023
Vrz van derden verkregen middelen (progr 1)	77	-72	4
Vrz verlies Juzt	0	0	0
Vrz archivering Juzt	1.370	-76	1.294
Gerealiseerd resultaat	1.447	-148	1.298

Voorziening van derden verkregen middelen

De mutaties betreffen diverse inlossingen en uitgaven in het kader van Social Return On Investment (SROI).

Voorziening archivering Juzt

Bij de liquidatie van Juzt is afgesproken dat de gemeente Breda de dossiers (cliëntendossiers, personeelsdossiers, financiële dossiers en het bestuursarchief) de komende 20 jaar beheert.

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Samen voor onze toekomst, beleid jeugd(hulp) 2020-2023	Kaderstellend	2020
Strategische Onderwijsagenda Breda 2019/2020 - 2023/2024	Kaderstellend	2019
Subsidies Breda samen doen	Kaderstellend	2020
Beleidskader Participatie	Kaderstellend	2015
"Werken (aan geldzorgen) loont. Beleidsplan Armoede en schulden Breda 2020-2023"	Kaderstellend	2020
Beleidsplan WMO (Goede zorg doen we samen)	Kaderstellend	2015
"Thuis in Breda 2019"	Kaderstellend	2019
Alliantie Breda, 2019 tot en met 2022	Uitvoerend	2019
Opvang en bescherming in Regio Breda	Kaderstellend	2017
Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Breda 2021	Kaderstellend	2021

Verordening Jeugdhulp Breda 2020	Kaderstellend	2021
Uitvoeringsplan jeugd(hulp) 2020-2023 Samen voor onze toekomst	Uitvoerend	2021
Beleidskader regionale maatwerkvoorziening Beschermd wonen regio Breda	Kaderstellend	2021
Bestuursakkoord 2022 - 2026 'Dichterbij doen, samen sterk vooruit	'Kaderstellend	2022
Team Breda Uitvoeringsprogramma Sport en bewegen 2023 - 2026	Kaderstellend	2023
Beleidskader Maatschappelijke Opvang OGGZ en Verslavingspreventie regio Breda	Kaderstellend	2023

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN

GR GGD West-Brabant

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website GGD West-Brabant:	GGD West-Brabant
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Arnoud van Vliet
Belang Breda in verbonden partij in %:	23,3%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

De GGD voert de Wet publieke gezondheid uit. Zij richt zich op het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners van West-Brabant. Dit zijn de hoofdtaken van de GGD:

- Infectieziektebestrijding.
- Medische milieukunde.
- Jeugdgezondheidszorg (JGZ).
- Hygiënezorg.
- Beleidsadvisering.
- Gezondheidsbevordering.
- Epidemiologie.

De GGD sluit goed aan op het Bredase sociaal domein en geeft via gezondheidspreventie invulling aan de beweging naar voren.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Dit jaar is de nieuwe toekomstvisie 2023 – 2033 'We maken samen gezond gewoon' vastgesteld, die samen met gemeenten, GGD Hart voor Brabant, partners, collega's en inwoners opgesteld.

De vier thema's waarop we ons vanuit de toekomstvisie de komende jaren willen focussen zijn:

- Voorkomen als het kan, beschermen als het moet;
- Iedereen verschillend, allemaal gelijk;
- Zelf, maar niet alleen;
- Overal om ons heen, binnen en buiten

In 2023 werkte de GGD steeds meer samen met anderen aan een gezond, veilig en gelukkig (West-) Brabant. Enerzijds met andere GGD'en, vooral met GGD Hart voor Brabant, waarmee steeds meer ook de bedrijfsvoering is afgestemd. Maar ook de samenwerking met GGD Brabant-Zuidoost en de andere buur-GGD'en is versterkt. Daarnaast is in 2023 de samenwerking met de Provincie verstevigd vanuit hun opgave van drie gezonde levensjaren voor elke Brabander erbij, die aansluit bij de toekomstvisie op de Publieke Gezondheid 'Wij maken samen gezond gewoon'. Met vele andere ketenpartners ging de GGD in 2023 in West-Brabant aan de slag in het kader van Het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

In 2023 had de GGD te maken met een aantal fikse uitdagingen. Er is een brede maatschappelijke onrust in binnen- en buitenland. De gemeenten in West-Brabant boden voor de Oekraïners, evenals voor vluchtelingen uit andere landen, noodopvang aan en dit bracht extra taken voor de GGD met zich mee. Screenings van kinderen en de vaccinatie van kinderen en volwassenen kwamen erbij. Ook voerde de GGD de technisch hygiënische inspecties uit van de opvanglocaties in onze regio. Medio 2023 is de GGD gestart met de voorbereiding voor de uitbreiding van de jeugdgezondheidszorg van 0-4 jaar in Breda per 2024. Eind 2023 kregen we te maken met een Mazelenuitbraak in onze regio.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De GGD heeft het afgelopen jaar een flinke stap vooruitgezet voor wat betreft informatieveiligheid, dit is een steeds belangrijker wordend risico waar dus op geanticipeerd wordt. Verder kon door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt een aantal vacatures moeilijk ingevuld worden. Een en ander laat zien dat externe factoren van invloed zijn op ons werk en op de publieke gezondheid en veiligheid. We moeten ons continu bewust blijven van de kwetsbaarheid van onze samenleving en de GGD als crisisorganisatie verder ontwikkelen.

GR Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leven
Website Regionale	
Ambulancevoorziening:	Regionale Ambulancevoorziening
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Arnoud van Vliet
Belang Breda in verbonden partij in %:	2,4 %
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij

Met de Regionale ambulancevoorziening (RAV) zijn Bredanaars verzekerd van adequate ambulancezorg. Dit betekent hulpverlening op de plaats van een ongeval, en goed en snel vervoer naar het ziekenhuis, binnen de verplichte aanrijtijden. Hierover zijn prestatieafspraken gemaakt met de zorgverzekeraars en de RAV. De gemeente geeft geen financiële bijdrage aan de GR RAV.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

De samenleving en het zorglandschap in Nederland veranderen in snel tempo. Dé uitdaging voor de toekomst is om kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van (acute) zorg voor iedereen te garanderen, bij een toenemende vraag naar spoedzorg en een groter wordend tekort aan zorgmedewerkers. In september 2022 verscheen het Integraal Zorgakkoord (IZA), een samenwerkingsplan van VWS en een groot aantal zorgpartners, waarin zij afspraken vastlegden over het realiseren van meer passende, preventiegerichte, duurzame en gedigitaliseerde zorg in ons land. In vervolg daarop verscheen de Kamerbrief Beleidsagenda Toekomstbestendige Acute Zorg, waarin de minister van VWS een aantal acties presenteerde die voortbouwen op de afspraken in het IZA (Integraal Zorgakkoord), rondom de volgende drie kernpunten: Kwaliteit en toegankelijkheid van de zorg, Zorgcoördinatie en Samenwerking in de regio. Bovengenoemde publicaties bevatten een aantal zaken die van direct belang zijn voor de ambulancesector zoals: acute zorg aan huis, ontwikkeling van zorgcoördinatie, bestrijden van personeelstekort, verbetering van (digitale) informatieoverdracht tussen ketenpartners en onderzoek naar innovatieve technologische en digitale oplossingen. Dit vereist de bereidheid van alle ketenpartners om intensief samen te werken, buiten de eigen kaders te denken en over drempels te stappen. Dit is voor de RAV BMWN en haar ketenpartners in de acute zorg samengekomen in 2023 in het ROAZ-beeld en het ROAZ-plan. In 2024 wordt dit verder uitgewerkt in onder andere de opzet van Zorgcoördinatie in de ROAZ regio Brabant

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Voor de gemeente is er geen (financieel) risico.

GR Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Opgroeien
Verantwoordelijk bestuurder:	Arjen van Drunen
Bestuurlijk vervanger:	Boaz Adank
Belang in verbonden partij in %:	45,7%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage verbonden partij aan programma

De gemeenschappelijke regeling Programma Schoolverzuim en Voortijdig Schoolverlaten is beter bekend onder de naam Regionaal Bureau Leren West-Brabant (RBL). In de regio werken we samen met 16 gemeenten aan het voorkomen en terugdringen van verzuim en schooluitval. Daarbij zetten we in op leerrecht in plaats van leerplicht. Hiermee krijgt iedere jongere de kans om op basis van eigen kwaliteiten zich te ontwikkelen naar de voor hen hoogst haalbare startpositie in de maatschappij. De 16 gemeenten werken samen op verschillende niveaus:

- Niveau 1: Alle deelnemende gemeenten kozen voor gezamenlijk voeren van één leerplicht en Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) administratie.
- Niveau 2: Moerdijk, Drimmelen, Alphen-Chaam, Geertruidenberg, Baarle-Nassau, Oosterhout en Breda werken intensief samen om alle jongeren van 5 tot 23 jaar te begeleiden naar de juiste opleiding, zorg of werk.
- Niveau 2a: Etten-Leur, Rucphen en Zundert werken praktisch samen bij de begeleiding van jongeren op het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en de kwalificatieplicht van jongeren van 16 tot 23 jaar. Gemeenten hebben aangegeven om af te schalen naar niveau 1.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Halverwege 2025 wordt de nieuwe wet “van school naar duurzaam werk” van kracht. De rol en taken van de doorstroomcoaches (trajectbegeleiders 18+) worden uitgebreid en vragen om andere talenten en kwaliteiten. Dit scholingsproces is reeds in gang gezet om tijdig en kwalitatief toegerust te zijn voor de invulling van deze extra taken.

Eind 2022 is door het bestuur van RBL een doorontwikkeling in gang gezet om de huidige taken en formatie in lijn te brengen met landelijke wetgeving en de omslag te maken naar meer preventief werken. Afgelopen jaar is met de 16 gemeenten gewerkt aan een beleids- en organisatieplan voor RBL om het ambitieniveau, takenpakket, governance en benodigde middelen te herzien naar een toekomstbestendige organisatievorm. RBL is een platte organisatie met bijna uitsluitend kosten voor personeel en bedrijfsvoering. Door bovenstaande onbalans in het takenpakket, toegenomen complexiteit en duur van werkprocessen en beschikbare formatie is er een hoog ziekteverzuim. De uitgaven van het RBL komen hierdoor voor 2023 hoger uit dan voorzien.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Deelnemende gemeenten staan financieel garant voor de uitvoerende (werk)organisatie RBL. Gemeente Breda heeft een verantwoordelijkheid voor een aanzienlijk aandeel in de begroting van 28% voor taken op niveau 1 en voor 56% voor taken op niveau 2. Het RBL is zelf beperkt risicodragend voor bedrijfsvoering. Er is geen sprake van eigen vermogen (solvabiliteit is 0%), geen langlopende schulden en kortlopende schulden worden gefinancierd met de gemeentelijke bijdragen. Lasten en baten zijn structureel van aard.

De volgende risico's zijn in beeld:

- Vaste formatie op programma middelen. Vanuit RBL zijn 5 vaste medewerkers werkzaam voor het regionale programma VSV. Iedere 4 jaar wordt een nieuw programma vastgesteld. In 2025 start een nieuw programma. Op dit moment zijn kaders en reikwijdte van het nieuwe programma nog niet bekend. Dit hangt samen met het van kracht worden van de nieuwe wet “van school naar duurzaam werk”. Het RBL loopt een klein risico dat het VSV programma onvoldoende toereikend is om de loonkosten van medewerkers te dekken.
- Uittreding gemeenten. Gemeente Baarle-Nassau heeft aangegeven te onderzoeken of zij de overstap gaan maken naar de regio Tilburg voor de uitvoering van de leerplichttaken.
- Verandering van niveau. De 2a gemeenten hebben aangegeven dat zij willen afschalen naar niveau 1. RBL zet 1,07 FTE vaste formatie in voor deze uitvoering. Financiële en personele implicaties moeten nog worden uitgewerkt.
- Doorontwikkeling RBL. Met een omslag in werkwijze en aansturing van de leerplichtambtenaren zorgen we voor voldoende kwaliteits- en capaciteitsborging en stellen we RBL in staat om toereikend uitgerust te zijn voor deze taken. Hiervoor dienen de gemeentelijke bijdragen en de benodigde inzet bij RBL om de wettelijke taken uit te kunnen voeren herzien te worden.

BV Neovita

Vitaal en Sociaal Breda	Thema Leren, ontwikkelen en werken
Verantwoordelijk bestuurder:	Marike de Nobel
Bestuurlijk vervanger:	Carla Kranenburg - van Eerd
Belang Breda in verbonden partij in %	100 %
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage verbonden partij aan programma

Neovita BV is mede opgericht voor de begeleidings- en re-integratie taken, die niet (goed) in het publieke domein passen. De gemeente Breda neemt de uitvoerende en administratieve taken voor haar rekening.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Neovita BV heeft medewerkers in dienst uit de doelgroep van de Participatiewet. Gemeente Breda detacheert hen binnen de eigen organisatie en bij andere werkgevers. Neovita belast de loonkosten door en ontvangt een vaste procentuele bijdrage op de loonsom van de gemeente Breda.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Omdat Neovita een vast percentage op de loonsom ontvangt, is er nauwelijks sprake van risico's. Voor het risico van hogere loonkosten door een nieuwe cao voor de doelgroep (Aan de Slag) is al eerder een voorziening gevormd. Deze is onderdeel van de doorbelaste loonkosten en komt niet ten laste van het resultaat van Neovita.

